

KUUROJEN LEHTI

HEINÄKUU
JULI 1974



Tidskrift för döva



XII Kuurojen Pohjoismainen Kongressi – festivaalikongressi – kutsuu

Välähdyksiä ohjelmasta

Sunnuntai 14.7.

Klo 12 on Martin kirkossa jumalanpalvelus, jonka ohjelmassa on mm. kirkkonäytelmä. Klo 14 kongressin avajaisjuhla kaupunginteatterissa. Ohjelma: Finlandia — Turun kuurojen kuoro ja Turun kaupunkilähetyksen soittokunta; Tervehdyspuhe — Runo Savisaari; Lausuntaa — Eija Auvo; Tervehdykset — Pohjoismaiset veljesjärjestöt; Avajaispuhe — Opetusministeriön edustaja; Lausuntaa — Jyväskylän kuulovikaisten koulun oppilasryhmä; Juhlaesitelmä — Liisa Kauppinen; Kansantanhua — Turun kuurojen tanhuryhmä.

Juhlan jälkeen kahvitarjoilu Turun kuurojentalossa. Kuljetus tapahtuu busseilla.

Maanantai 15.7.

Klo 10 kaupunginteatterissa alustusesitelmä aiheesta: teatteri, pantomiimi, tanssi ja muu liikunnallinen esitys. Alustajana Ruotsi. Iltapäivällä paneelikeskustelu.

Klo 15.30 kaupungin vastaanotto, jonka yhteydessä on kahvitarjoilu.

Klo 20 suomalainen kuurojen amatööriyhmä esittää Gustaf von Numersin Pastori Jussilaisen. Esityk-

sen väliajalla liikunta-, pantomiimi- ja tanhuesityksiä.

Tiistai 16.7.

Klo 8—9.30 Sampoalinnan uima-stadionilla kansanuintimaatottelu, jossa katsotaan mikä maa saa prosentuaalisesti eniten osanottajia.

Klo 10 kaupunginteatterissa alustusesitelmä aiheesta Viittomakieli. Alustajana Suomi. Iltapäivällä paneelikeskustelu.

Illalla klo 19 alkaen on kuurojen talo avoinna. Tanssia musiikin tahdissa, tarjoilua.

Keskiviikko 17.7.

Päivä on omistettu retkeilylle, josta tuonnempana. Illalla on kuurojentalo jälleen avoinna.

Torstai 18.7.

Klo 10 kaupunginteatterissa alustusesitelmä aiheesta Elokuva viihteen ja tiedon välittäjänä. Alustajana Tanska. Iltapäivällä paneelikeskustelun jälkeen filmiesityksiä. Jokainen maa esittää kuurouteen liittyvän filmin ja sen jälkeen esitetään kongressin kaitafilmauskilpailussa palkitut filmit.

Illalla klo 20—02 SHOW-ILTA kuurojentalossa. Turun kuurot ovat tätä iltaa varten koonneet kaikki parhaat pikkunäytelmät, sketsit, pilat ja palat. Ohjelmaesitysten lomassa tanssia orkesterin tahdissa. Lisäksi ohjelmassa on pohjoismainen tietovisa.

Perjantai 19.7.

Klo 10 kaupunginteatterissa alustusesitelmä esityksineen aiheesta Kuurojenyhdistys. Alustajana Norja. Iltapäivällä paneelikeskustelu. Klo 18 tutustuminen Turun linnaan.

Edellämäinittu ohjelma sisältyy kongressin osanottomaksuun, joka on 90 markkaa koko ajalta. Päivittäinen osanottomaksu, jonka voi suorittaa joka päivältä erikseen on 15 markkaa.

MUUT TILAISUUDET

14.7. klo 20—03 illallistanssit hotelli Marina Palace, joka on ilmeisesti Pohjoismaiden upein. Kolme ruokalajia sisältävän illallisen hinta on 40 mk. Illalliskortteja voi kysyä kongressikansliasta.

16.7. klo 19—02. Ilta tanssin ja seurustelun merkeissä ravintola Kristiinassa. Ei ateriapakkoa.

17.7. klo 9—15 bussiretki Turussa, Turun lähiympäristössä ja Naantalissa. Tutustumiskohteina tuomiokirkko, yliopisto, siunauskappeli, kuulovammaisten ammattikoulu, Naantalissa luostarikirkko ja Kultaranta. Lounas nautitaan Naantalin Kaivohuoneella. Retken hinta lounaineen 30 mk.

Klo 19—02 illallistanssit meren rannalla hotelli Ruissalossa, illalliskortin hinta 40 mk.

19.7. klo 20—02 kongressin juhlat päättäjäispäivälliset Turun linnan kuninkaansalissa. Tervapadat ja keskiaikaisiin varusteisiin pukeutunut vartio juhlistavat tilaisuutta. Illalliskortin hinta on 50 mk.

Pääsy edellämäinittuihin tilaisuuksiin edellyttää kongressin osanottomaksun suorittamista koko viikolta tai sanotulta päivältä. Illalliskortteja sekä bussiretken lippuja voi kysyä kongressikansliasta.

Kongressikanslia on 8—10.7. Turun kuurojentalossa, Henrikinkatu 4 b, 20500 Turku 50, puh. 921-26 679. 11.7. alkaen kanslia on kaupunginteatterissa Itäinen Rantakatu 14, 20810 Turku 81, puh. 921-26 679.



79 vuosikerta 1974

N:o 7

Toimitus

Expedition

Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija

Utgivare

Kuurojen Liitto r.y. —
Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja

Huvudredaktör

Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri

Red.sekr.

Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja

Svenskspr. red.

Rea Stadius
Kauppalaantie 9 Helsinki 32

Toimituskunta

Redaktionskommitté

Aura Ahlbäck, Liisa Kauppinen
ja Raija Nieminen.

Tilaushinta

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjoismaissa 20.—, ulkomaille 22.—.
Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. 500.—; 1/2 siv. 300.—;
1/4 siv. 175.—; 1/8 siv. 100.—.
Kuolinilmoitukset ja järjestöilmoitukset muualla kuin järjestöpalstalla 20 penniä pmm.
Kaikki maksut postisiirtotilille 6825-9.

Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Vesihallintoneuvos Runo Savisaari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja

Agrologi Jaakko Väisälä,
puh. 638 154.

Opinto- ja tiedotussihteeri

Liisa Kauppinen, puh. 638 154.

Järjestösihteeri

Esko Sänkiniemi.

Rahastonhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Etelä-Suomen konsulentti

Sosionomi Aira-Liisa Roiha,
puh. 638 651.

Pohjois-Suomen konsulentti

Olavi Pesonen,
Katintie 10, 90440 Kempele,
puh. 981/555 933

Itä-Suomen konsulentti

Päivi Pietilä,
Lönnrotinkatu 5 as. 19,
70500 Kuopio 50,
puh. 971/13 881.

Kurssikeskus Malmiharju

Isännöitsijä Alpo Muhonen
19240 Koskenmylly,
puh. 910/845 196.

Tervetuloa Turkuun

Heinäkuun 14—19. päivinä pidetään Turussa Pohjoismainen Kuurojen kongressi, järjestyksessä kahdestoista. Tapaus on varsin merkittävä. Edellinen maassamme pidetty vastaava kongressi oli Otaniemessä v. 1955 ja seuraavan kerran on Suomi järjestänä ehkä 16 vuoden kuluttua.

Kuurojen keskeinen pohjoismainen yhteistyö sai alkunsa jo vuosisadan alussa, jolloin Kööpenhaminassa pidettiin ensimmäinen Pohjoismainen kuurojenkongressi vuonna 1907. Sen jälkeen on kokoonnuttu 10 kertaa vuoroin eri Pohjoismaissa. Yhteistyö ei kuitenkaan ole rajoittunut vain kongresseihin, vaan lisäksi on ollut monella tavalla kanssakäymistä kuurojen keskusjärjestöjen välillä erilaisten kokousten, seminaarien ja muiden tilaisuuksien muodossa.

Pohjoismaisen yhteistyön merkitystä on kokonaisuudessaan vaikea arvioida, mutta monet merkit viittaavat siihen, että ilman yhteistoimintaa monet kuuroja koskevat asiat olisivat tänään toisin. Kun jossakin Pohjoismaassa on voitu ratkaista kuurojen ongelmia ja päästä eteenpäin, on myös muilla mailla ollut paremmat mahdollisuudet saada vastaavat toivomuksensa toteutetuiksi kuin muuten. On kuljettu eteenpäin käsi kädessä toisia tukien ja apua saaden. Vastaavanlaista kiinteätä yhteistoimintaa saa etsiä muualta maailmassa. Yleinen käsitys onkin, että kuurojen olot Pohjoismaissa ovat kehittyneet pitkälle verrattuna muuhun maailmaan.

Turun kongressin teemana on Kuurot ja Kulttuuri. Tämä on ikäänkuin symbolisena osoituksena siitä, että kuurojen ongelmien painopiste ei tänään ole aineellisella puolella, vaan vaikeudet ovat monella tavalla henkisen elämän puolella. Kuuroilla on vaikeuksia päästä osallisiksi niistä kulttuuripalveluksista, joita yhteiskunta tarjoaa kuuleville kansalaisille. Esiteitä on pyrittävä poistamaan ja samalla on kehitettävä niitä erityisaloja ja -muotoja, jotka sopivat kuuroille.

Kuurot kokoontuvat kaikista Pohjoismaista Turkuun esittämään, keskustelemaan, pohtimaan, oppimaan ja viihtymään toistensa kanssa ja seurassa.

Tervetuloa Turkuun. Tehkäämme kongressista myönteinen ja ikimuis-tettava.

Runo Savisaari

Kansikuva: Turun Kaupunginteatteri, XII Pohjoismaisen Kongressin keskuspaikka.



Neuvoston jäsenet islantilaisine isäntineen. Vas. Willy Wilhelmsson, Liisa Kauppinen, Runo Savisaari, Lars Kruth, Knud Söndergaard, Asa Kruth, Albert Breiteig, Annelise Harboe, Ole Munk Plum, Thor Gisholt, Astrid Fredriksson, Hervös Gudjónsdóttir ja Harry Fredriksson.

Kuurojen Pohjoismainen Neuvosto Islannissa

Islantikin on yksi Pohjoismaista, vaikka se usein unohdetaan. Tämän vuoksi oli jo korkea aika pitää Neuvoston kokous siellä. Tämä oli mahdollista ja mielekästä sen jälkeen, kun sikäläisiin avainhenkilöihin oli saatu kosketus ja kun innostustakin tuntui siellä päin olevan. Niinpä Neuvosto pitikin kokouksensa 5–7 päivinä kesäkuuta Islannin pääkaupungissa Reykjavikissa. Kokouksessa käsitellyistä asioista tulee selostus seuraavaan numeroon, joten tässä lyhyt selostus kokouksen puitteista.

Tervetuliaisvastaanotto oli sydämellinen. Mukana olivat Islannin kuulovammaisten koulun johtaja Brandur Johnsson, muutamia kuurojen johtohenkilöitä ja Kuulovammaisten lasten vanhempien yhdistyksen edustajia.

Kokoukset pidettiin Kuulovammaisten koululla, joka sijaitsee Reykjavikissa lähellä kaupungin keskustaa. Koulu on aivan uusi. Maaseudulta tulevia oppilaita varten on internaatti, mutta Reykjavikin lähiympäristöstä on järjestetty kuljetus kotoa. Oppilasmäärä on lähes 40 ja koulurakennus sekä tekniset apuvälineet ajanmukaiset.

Toisen päivän iltana oli järjestetty koululle kuurojen illanvietto, jol-

loin Neuvoston jäsenillä oli tilaisuus tutustua Reykjavikin kuuroihin. Tämä tilaisuus ei tule unohtumaan. Paikalla oli noin kolmisenkymmentä kuuroa, kaikenikäisiä. Alkukanger telujen jälkeen keskustelu kävi vapaasti ja iloisesti. Viittomakieli poikkeaa jonkin verran »Pohjoismaisesta» ollen lähimpänä Tanskan viittomakieltä, koska kontaktit sinne ovat olleet läheisimmät. Pienellä kekseliäisyydellä saatiin kaikenlaiset asiat selvitettyiksi. Koska kuurojen joukko on kovin pieni, ehkä pari sataa koko maassa, on eristetyksi joutumisen vaara vielä suurempi kuin esimerkiksi meillä. Esimerkiksi valikoima kuuron aviopuolison löytämiseksi on kovin suppea, jonka vuoksi seka-avioliitot (kuuro ja kuuleva) ovat yleisempiä kuin meillä. Konsulenttitoimintaa ei maassa ole, joten erilaiset kontakti-ongelmat ratkaistaan vapaaehtoisten viittomakieltä taitavien henkilöiden avulla, joita muuten emme tavanneet. Tokko niitä kovin montaa onkaan. Valitettavasti kukaan ei ollut lähdössä Turun kongressiin, mutta sen sijaan nuorisoleirille osallistuu kolme kuuroa.

Neuvosto päätti tiedustella, onko Islanti valmis järjestämään seuraavan nuorisoleirin vuonna 1976. Toi-

Kaupunkiliitto:

Päiväykset edelleen vanhalla tavalla

Suomen kaupunkiliiton toimisto suosittaa jäsenkunnilleen, että ne merkitsisivät virallisiin papereihin päivämäärät edelleen »vanhanaikaisella tavalla»: ensin päivä, sitten kuukausi ja sitten vuosi ja ilman tarpeettomia nollia.

Kaupunkiliiton toimisto on asiassa eri mieltä kuin Suomen standardisoimislautakunta, jonka mielestä päiväykset tulisi merkitä järjestyksessä, vuosi — kuukausi — päivä.

Standardisoimislautakunta on myös suosittanut, että vuosi ilmaistaisiin yleensä neljällä numerolla ja kuukausi ja päivä kahdella. Lautakunnan mielestä päivien, kuukausien ja vuosien väliin ei tule kirjoittaa pistettä vaan tarvittaessa viiva.

Kaupunkiliiton toimisto katsoo, ettei ole olemassa mitään sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät päivämäärän merkintätavan muuttamista.

Kaupunkiliiton toimiston mielestä vuosi ilmaistaan pääsääntöisesti neljällä numerolla ja siitäkin voidaan jättää pari ensimmäistä eli tuhat ja satalukua osoittavat numerot pois silloin, kun sekaantumisvaaraa ei ole.

Kaupunkiliiton toimisto on myös sitä mieltä, ettei kuukausien ja päivien merkitsemisessä tule käyttää turhia nollia. Poikkeus voidaan tehdä silloin, kun päivämäärä joudutaan merkitsemään väärentämisille alttiisiin asiakirjoihin.

Helsingin Sanomat 10.6. 1974.

veita tähän on. Jos ajatus toteutuu, avautuu monelle suomalaisellekin nuorelle kuuroille tilaisuus tutustua tähän ihmeelliseen maahan, jos vain ekonomista selvittää.

Neuvoston kokous Islannissa oli varsin merkittävä siinä mielessä, että saatiin hyvä kosketus sikäläisiin kuuroihin. Tältä pohjalta voidaan kehittää jatkotoimenpiteitä. Isäntämme olivat järjestäneet ulkonaiset puitteet erinomaisiksi ja osoittivat suurta ystävällisyyttä ja vieraanvaraisuutta. Heille kaikille suuri kiitos.

Porin Kuurojen Yhdistyksen 50-vuotisjuhla

Kuin Jumalan siunausta toivotaen paistoi aurinko kirkkaana Suomen sinisellä taivaalla, kun Porin Kuurojen Yhdistyksen 50-vuotisjuhla vietettiin toukokuun 19 pñä —74.

Pääjuhla pidettiin Porin Karhulinna ja juhla aloitettiin todelliseen satakuntalaiseen tapaan, Porin kuurojen kuoron esittäessä Aili Riihimäen johdolla kauniin Satakuntalaulun.

Tervehdyspuheen esitti yhdistyksen puheenjohtaja Aaro Voimala. Puheessaan hän korosti nykyajan tuomia vaatimuksia yhdistyksen toiminnalle ja samalla hän huomautti tämän tuovan mukanaan uusia menetelmiä ja työmuotoja, joihin ei aina ole mahdollisuuksia, mm. opetusmateriaalin ja sopivien ohjaajien puute on suurin heikkous täysipainoiselle toiminnalle. Puheessaan A. Voimala muisteli myös kiitollisuudella yhdistyksen perustajia, mainiten heistä mm. edesmenneen pitkäaikaisen puheenjohtajan Ina Norjajoen ja edesmenneen Anselm Heiniluoman, joka ututteralla lehtien myynnillä sai yhdistyksen velat maksetuksi. Ja lopuksi hän totesi yhdistyksen olevan kuuroille kuin toinen koti. Koti, jossa kuuro voi vapautua yksinäisyyden tunteesta, joka on vielä monelle nykypäivän kuuroille vaikea ongelma.

Juhlapuheen piti Liiton hallituksen jäsen Raija Nieminen. Puheessaan hän selvitti kuuron ja kuulevan erilaista suhdetta yhteiskuntaan, sekä niitä vaikeuksia, joita kuuroilla henkilöillä on kuulevien yhteiskunnassa.

Puheessaan hän mainitsi mm. seuraavaa: — Kuurojen on ponnisteltava saadakseen ympäröivästä yhteiskunnasta tietoja, jotka olisivat hänelle tärkeitä. Hänen on ponnisteltava voidakseen keskustella kuulevien kanssa, ymmärtääkseen ja tullaakseen ymmärretyksi ja voidakseen käyttää hyväksi yhteiskunnan jäsenilleen järjestämiä palveluja. — Mutta miksi kuurojen pitäisi yksin ponnistella? Eikö kuulevan yhteiskunnan pitäisi olla mukana särkemässä äänimiuria? Ja lopuksi hän kohdisti sanansa yhdistyksen toiminnalle: — Juhlan jäl-

keen alkaa taas arki, yhdistys jatkaa tärkeää työtään. Muuttuvassa yhteiskunnassamme myös yhdistysten työ muuttuu ja monipuolistuu. Yhdistykset muodostavat perusrungon Liittomme toiminnassa. Sen vuoksi on tärkeää, että yhdistys toimii aktiivisesti. Näin voidaan yhdessä pyrkiä sovittuihin tavoitteisiin.

Juhlapuheen jälkeen lausui Kerttu Lankonen Varma Toivosen kirjoittaman kauniin runon: Matkan varrelta.

Ja matkan varrelta kertoili myöskin Martti Lankonen esitellessään yhdistyksen historiikin. Historiikista voitiin todeta alkuajan vaikeat kamppailut ja kuinka kaikki vaikeudet on voitettu peräänantamattomalla sisulla. Edelleen huomattiin kuinka arvokasta työtä yhdistys on tehnyt jo 50 vuotta ja tulee edelleen tekemään.

Historiikin jälkeen kukitettiin yhdistyksen elossa olevat perustajajäsenet: Helga Hurttila, Elli Wallin, Signe Juhola, Artturi Eliasson ja Vihtori Katajisto.

Ja myös kunniajäsenet kukitettiin: Rauha Eliasson, Anna Ahola, Yrjö Ahola ja uudeksi kunniajäseneksi nimitetty Arvo Jussila. Kunkin rintaansa, arvokkaasta työstään yhdistyksen hyväksi, saivat myöskin Elvi Hokkanen, Kerttu Lankonen ja Martti Lankonen.

Ennen kahvitilaisuuden alkua luettiin vielä onniteluseräkkeet, joita oli todella saapunut paljon.

Ohjelma päätettiin yhdessä kuoron kanssa Maamme-lauluun.

Virallisen ohjelman jälkeen juotiin yhdistyksen tarjoamat kahvit ja muisteltiin menneitä, sekä enusteltiin tulevia.

Kuurojen yhdistyksillä on tänäkin päivänä tärkeä tehtävänsä kuurojen keskuudessa. Ei yhdistysten vanhuus ole tärkein asia, vaan nykyaikainen ja tehokas toiminta. Yhdistys ei koskaan tule eläkeikään, vaan sen on nuorruttava sitä enemmän, mitä vanhemmaksi se tulee. Porin Kuurojen Yhdistyksestä voidaankin sanoa: Pirteä 50-vuotias, joka nuortuu vanhetessaan.

SeLe.



Porin Kuurojenyhdistyksen johtokunta. Istumassa vas. varapuheenjohtaja Veikko Nurmilaakso, puheenjohtaja Aaro Voimala ja Aarne Virtanen. Seisomassa vas. Helvi Rautalammi, Rauno Tähtinen ja Eila Voimala. Kuvasta puuttuu sihteeri Martti Lankonen.

Porin Kuurojen Yhdistyksen toiminnasta

Porin kuurojenyhdistyksen toiminta alkoi jo vuonna 1906, siitä ovat osoituksena pöytäkirjat sanotulta vuodelta. Toiminta oli kuitenkin melko vähäistä nykyajan silmin katsottuna, mutta ehkä hyvin rikasta siihen aikaan. On myös pantava merkille, että eräs toimintamuoto, joka silloin sai alkunsa, on säilynyt näihin päiviin saakka: hengellinen toiminta. V. 1906 on yhdistyksen jäsenluettelossa 25 nimeä. V. 1909 oli toiminta aika vilkasta, yhdistyksen kokouksia oli kaikkiaan 10 kertaa. V. 1910 oli Porin yhdistys ensimmäistä kertaa edustettuna liiton edustajakokouksessa. Edustajana oli silloin kuurojenopettaja Miina Taistomaa Harjavallasta. Hän oli muutenkin aina odotettu vieras kuurojen keskuudessa tuomalla uutisia, toimien tulkkina ja puhuen kokouksissa ja muissa tilaisuuksissa hengellisistä asioista.

Pöytäkirjamerkinnot päättyvät vuoteen 1910, kunnes 6.4. 1924 pidettiin yhdistyksen perustava kokous, josta alkoi yhdistyksen virallinen ajanlasku ja säännöllinen toiminta.



Porin Kuurojenyhdistyksen toimitalo.

Perustavan kokouksen pöytäkirjan ensimmäisessä pykälässä todetaan, että tähän asti kuuromyykkäin auttajayhdistys on toimeenpannut tilaisuuksia kuuroille kaksi kertaa kuussa. Nyt kuurot olivat alkaneet arvella oman avun olevan parhaan kuuroillekin, ja näin oli syntynyt ajatus perustaa yhdistys. Perustavaan kokoukseen olivat saapuneet kaikki Porissa ja lähiympäristössä asuvat kuurot, yhteensä 21 henkeä. Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Ina Norlund, (myöh. Norjajoki), varapuheenjohtajaksi Sandra Ekblom, sihteeriksi Helga Fager (Hurttila) ja rahastonhoitajaksi Anselm Heiniluoma. Ensimmäisenä toimintavuotenaan yhdistys kokoontui säännöllisesti joka toinen viikko. Retkiäkin tehtiin Yyterin sannoille ja Reposaareen.

V. 1926 tehtiin päätös ostaa yhdistykselle oma talo. Siinä vaiheessa rahaa oli pankissa 100 mk. Ompeluseura perustettiin kartuttamaan oman talon rahastoa.

V. 1927 pidettiin vappuna viittoma- ja esiintymiskilpailut. Samana vuonna järjestetyt esitelmäpäivät oli suuri tapaus, osanottajia oli 80 henkeä.

Toukokuun 17 päivänä 1930 yhdistyksen suuri toive toteutui. Yhdistys osti silloin 118.000 markan hinnasta talon, joka edelleen on entisellä paikallaan. V. 1931 päätettiin taloa laajentaa kokoushuoneella ja muilla tarvittavilla tiloilla. V. 1933 yhdistys otti lainaa 110.000 markkaa laajennustöitä varten. Uuden osan vihkäiset pidettiin 3.12. 1933. Tällä vuodella ennen kokoushuoneen val-

mistumista oli yhdistys useimmin kokoontunut jäsenensä Sulo Laitisen kodissa.

Yhdistys alkoi julkaista lehteä Kahden kesken, jonka yksinmyyjäksi otettiin Anselm Heiniluoma. Lehestä saadut tulot käytettiin lainan lyhentämiseen. Myös ompeluseura alkoi kokoontua kaksi kertaa viikossa. Siihen aikaan yhteistyö oli hyvä ja jäsenet kantoivat kortensa samaan kekkoon. Kaikki talon velat saatiin maksetuksi v. 1939. Sotavuosina yhdistys toimi entiseen tapaan ja jäsenmäärä kasvoi hiljalleen. V. 1941 perustetun urheiluseuran jäsenet olivat aina mukana puutalkoissa ja muissa korjaustöissä.

Ina Norjajoki toimi uhrautuvasti yhdistyksen puheenjohtajana vuoteen 1952 saakka. Yhdistyksen huoneistoa laajennettiin 1957, jolloin tehtiin näyttämö, pieni kyläkin, mutta sen avulla saatiin saliin lisätiloja. 1956 kuurot saivat oman diakonissan sisar Elvi Hokkasen, joka edelleen on tässä työssä. 1959 alkoi opetustoiminta seurakunnan toimesta yhdistyksen talossa alle kouluikäisille kuuroille ja kuuleville lapsille kolme kertaa viikossa muutama vuoden ajan. 1959 perustettiin yhdistyksen alaosastoksi nuortenkerho, joka toimi vähän aikaa.

Yhdistyksen monivuotinen puheenjohtaja Ina Norjajoki poistui keskuudestamme 4.5. 1960. Hän oli yhdistyksemme piirissä henkilö, jonka muisto säilyy. Ina Norjajoen ansiosta yhdistys sai oman kodin ja Anselm Heiniluoman tarmokkaan myyntityön ansiosta saatiin velat maksetuksi. V. 1972 Kuurojen Päivän

»Käteeni tartu, on tiemme yhteinen»

Porin Kuurojen Yhdistyksen 50-vuotisjuhlassa katselin kukitettujen yhdistystoiminnan veteraanien rivistöä. Perustajajäsenet Helga Hurttila, Artturi Eliasson, Elli Vallin, Signe Juhola, Maria Heiniluoma ja Vih-tori Katajisto saivat neilikan rintaansa kiitokseksi yhdistyksen hyväksi suoritetusta työstä. Heidän rinnallaan seisoi diakoni Yrjö Ahola ja hänen rouvansa Anna, kuurojensisar Elvi Hokkanen, kuulevia kaikki kolme, kunniajäseneksi kutsuttu Arvo Jussila sekä yhdistyksen hyväksi paljon työskennelleet kuurot jäsenet Rauha Eliasson sekä Martti ja Kerttu Lankonen.

Tuntui liikuttavalta ajatella, että nuo perustajajäsenet olivat ensin luoneet pohjan koko yhdistykselle ja sitten toimineet sen piirissä puoli vuosisataa. Se on tavattoman pitkä aika. Yhdistysten vuosijuhlat ovat meille nuoremmille aina muistutuksia siitä, että meitä ennenkin on toimittu tehokkaasti, viety toimintaa eteenpäin, keksitty uusia ideoita. Se, mitä toimintaan tulee uutta, johtuu yleensä yhteiskunnan muuttumisesta ja tämän muuttumisen aiheuttamista vaatimuksista. Muuten lienee vähän uutta keksittävää. Kaikenlaisia toimintaa on yhdistysten eri vaiheissa ollut alusta lähtien, välillä vain joku toimintamuoto on saattanut lakata.

Eräs Porin veteraaneista, Helga Hurttila, käytti kukittamisen jälkeen

valtakunnallinen juhla pidettiin Porissa yhdessä liiton kanssa. Kokoushuoneisto uusittiin perusteellisesti v. 1973 ja suoritettiin ulkomaalaus kattoa myöten. Mainittakoon, että työ suoritettiin talkootyönä ja nokkamiehinä olivat omat alan ammattimiehet.

Unohtaa ei voi myöskään diakoni Yrjö Aholaa, joka on ollut yhdistyksessämme aina valmiina auttamaan ja neuvomaan pulmissa. Ahola on ollut yhdistyksemme käytettävissä 40 v. Puheenjohtajina ovat olleet Ina Norjajoki 28 v, Bruno Rautalammi 3 v, Helena Eskola 1 v, Martti Lankonen 13 v ja Aaro Voimala vuodesta 1971 alkaen.

Martti Lankonen

puheenvuoron. Sanat olivat hämmästyttävän nuorekkaat ja ne lausuttiin pontevasti. Helga Hurttila lausui myös mieleensä tulleen runon, se oli jostain 50—60 vuoden takaa muistiin noussut. Ihmisen muisti on ihmeellinen mekanismi...

Jälkeenpäin kahvipöydässä Helga Hurttila valitteli, että hän viittoo niin huonosti. Hän on unohtanut viittomakielen, koska on ollut niin paljon pelkästään kuulevien parissa viime aikoina. Helga Hurttila muisteli yhdistystoimintavuosiaan. Viime vuosina osallistuminen on tietysti ollut vähäisempää, mutta aikaisemmin yhdistystoiminta vei kaiken vapaa-ajan. Matka kotoa yhdistyksen suojiin oli pitkä, se taittui kävellen tai polkupyörällä. Mitään korvauksia ei koskaan pyydetty eikä saatu, ei matkakorvauksia sen paremmin kuin kokouspalkkioita. »Mutta nyt ei enää haluta toimia ilmaiseksi», valitteli Helga Hurttila. Nuoria on yhdistyksen piirissä vähän. Minäkin mietin, mihin nuoret katoavat, sama ilmiö on omassa yhdistyksessämme havaittavissa. Ehkä he katoavat suuriin kaupunkeihin, Helsinkiin, Turkuun, Tukholmaan.

Yhdistystoiminta on tietysti muutunut tavattomasti viidessäkymmenessä vuodessa. Tuntuu siltä, että intoa ja lämpöä oli toiminnassa paljon enemmän noiden veteraanien aikoihin kuin nykyisin. Mutta sama ilmiö on nähtävissä kaikkialla.

»Nyt, kun keskustelemme viittoen, tulee mieleeni taas runo. Olen lukenut sen kauan sitten, minusta se on kaunis runo», sanoi Helga Hurttila kesken kaiken. Viittoma viittomalta tulee runo esiin muistin kätköistä:

Käteeni tartu, on tiemme yhteinen
käteeni tartu, määrä yhteinen
Unohda esteet ja mieti hetkisen,
kaikki toistaan tarvitsee.

Nuori taikka vanha, se aivan sama on.
Köyhä taikka rikas, se aivan sama on.
Vaalea tai tumma, se aivan sama on.
Kaikki toistaan tarvitsee.

Maaillamme risaisempi on kuin milloinkaan,
erilleen vain pyritään ja ovet suljetaan.
Silti yli muurienkin meitä kutsutaan,
kaikki toistaan tarvitsee.

TV:stä nähtyä

Televisiossa esitettiin ohjelma Kouvolan nuorisotapahtumasta. Myös Kouvollassa esiintyneestä »Tyst teaterista» oli ohjelmassa välähdys. (Tyst teaterin vierailusta kerrottiin lehtemme toukokuun numerossa.) Esitetty katkelma oli televisio-ohjelmia parodioinut sketsi. Ryhmän kuulevaa jäsentä haastateltiin tämän välähdyksen jälkeen. Korjattakoon tässä yhteydessä, ettei hänen nimensä ole Ecre, niinkuin Tyst teaterista kirjoittamassani jutussa mainitsin, vaan Ekke ja sukunimi on Ohlsson. (Nimet onneksi tekstitetään TV-ohjelmissa!)

Ekke Ohlsson muuten sanoi TV:ssä: »Tällä tavoin kuurot voivat vajavuudestaan huolimatta harrastaa teatteria, jota pidetään yleensä kuulevien alana». Niinpä niin, totta se on, teatteria pidetään kuulevien alana, vaikkei se sitä välttämättä ole. Teatterihan on vain osaksi kuuloon perustuva taidelaji, sen vuoksi kuuroilla pitäisi olla mahdollisuus sekä seurata teatteriesityksiä että itse tehdä teatteria. Pohjoismaisessa kongressissa Turussa on teatteri yhtenä keskustelun aiheena, ja siinä yhteydessä varmasti voidaan vertailla, mitä mahdollisuuksia kuuroilla on harrastaa teatteria eri Pohjoismaissa.

Olen usein tällä palstalla vetänyt esiin sen, että TV-teatteri voisi välittää teatteria kuuroille, sekä tekstitettyjä että viittomakielisiä näytelmiä. Ja niinkuin viittomakielellä esitetyn »Ikkuna»-näytelmän yhteydessä todettiin: miksi ei käytettäisi kuuroja näyttelijöitä, jotka hallitsevat aidon viittomakielisen ilmaisun? Kuuroilla ei ole mahdollisuutta saada koulutusta TV-ilmaisussa, mutta mikä estää sitä kuuroille antamasta? Kulttuuripoliitikka on päivän puheenaiheita, varsinkin nyt, kun

Maailma on koettu risaiseksi jo vuosikymmeniä sitten. »Kaikki toistaan tarvitsee» oli kuurojenyhdistysten perustajien kannustin. On paljon muureja ja esteitä, joiden yli on tartuttava toisen käteen. Meidän esteemme on tuo näkymätön äänimuuri.

Raini

kulttuuritoimintakomitean mietintö on valmistunut. (Ruotsissa vastaavanlainen mietintö valmistui pari vuotta sitten.) Nyt pitäisi kuurojen saada äänensä kuuluville yhteiskunnan järjestämiä kulttuuritoimintoja suunniteltaessa. Kaikenlaiset kulttuuriesteet yritetään ottaa huomioon, mutta pelkään pahoin, ettei kuurouden ja varsinkaan kieliinvaliditeetin aiheuttamia esteitä täysin tajuta.

On tietysti totta, ettei TV-näytelmä ole aivan samaa kuin »elävässä» teatterissa esitetty näytelmä. Jälkimmäisessä voimme itse valita kuvakulmat, katsoa siihen osaan näyttämöä kuin haluamme. Näemme myös koko ajan näyttämökokonaisuuden. TV:ssä meidän on pakko katsoa sitä mitä näytetään. Kun näytetään päähenkilöä lähikuvana, meidän on pakko katsoa tätä ohjaajan valitsemaa yksityiskohtaa, emmekä näe mitään muuta. — Tämä huomio ei mitenkään vähennä TV:n arvoa teatterielämysten välittäjänä niille, jotka muutoin eivät teatteria näe.

Viime numerossa totesin, että on ajan haaskausta seurata koko illan televisiota ja odottaa, että mahdollisesti tulisi tekstitettyä ohjelmaa. Sarjafilmit tietää, niissä on useimmiten tekstit. Mutta dokumenttiohjelmat ovat vain harvoin tekstitettyjä, useimmiten eivät ole.

Naapurimaamme Ruotsin kuurojen lehdessä, SDR-kontaktissa on palsta, jossa luetaan tulevista TV-ohjelmista kaikki ne, joissa on tekstit. Tämä on hyvä systeemi. Ehkä voisimme yrittää sitä meilläkin. — Ruotsissa on ainakin yksi ajankoh-taisohjelma tekstitetty kuuroja varten. Juuri ajankohtaisohjelmat olisivat täälläkin tärkeä tekstittämisen kohde. Kyllä kuurojenkin pitäisi olla selvillä ajankohtaisista asioista.

Esim. juuri näissä ajankohtaisohjelmissa ei tarvitsisi tekstittää ihan kaikkea. Päinvastoin yksinkertaistaminen olisi eduksi. Samalla tavalla uutiset voitaisiin lyhyesti tekstittää. Tekstien puuttumisesta syytetään ajan puutetta, mutta kyllä minun mielestäni uutismiesten pitäisi pystyä nopeasti ottamaan uutisesta esiin olennaisiin. — Yli tuhannen

Suomen Kuurojen Liiton vieraana

(Suomennos GSV:n presidentti Emil Friedbergerin kirjoituksesta Deutsche Gehörlosen Zeitschrift numeroissa 3 ja 4/74.)

Interflugin TU 134 vei meidät lauantaina, 15.9. 1973, tunnissa ja viidessäkymmenessä minuutissa Berlin-Schönefeldin lentokentältä Helsinkiin. Siellä odottivat meitä jo Suomen Kuurojen Liiton puheenjohtaja, herra Runo Savisaari ja hänen lähimmät työtoverinsa liiton piiristä. Lentokentällä saatoimme sydämellisesti tervehtiä myös suomalaisia ystäviämme Itämerenviikolta 1972, rouva Raija Niemistä ja herra Esko Päivistöä. Rouva Aura Ahlbäck oli valitettavasti sairas-tunut.

Lentokentältä ajoimme suoraan liiton Helsingissä, Liisankatu 27:ssä sijaitsevaan keskustuomistoon. Siellä keskusteltiin lähinnä vierailuohjelmastamme. Sen ohella kävimme ensimmäiset keskustelut puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten kanssa.

Liitossa työskentely enimmäkseen sivutoimista

Suomen Kuurojen Liitolla on n. 2000 jäsentä. Huonokuuloisilla on oma liittonsa. Tässä yhteydessä on huomattava, ettei liitto saa säännöl-

listä avustusta palkkoihin ja sosia-liseen sekä kulttuuritoimintaansa valtion taholta. Sen vuoksi työskentelevät useimmat liiton työntekijät vain sivutoimisesti tuntipalkalla liitossa.

Myös liiton puheenjohtaja työskentelee päätoimisesti muualla ja vain luottamustoimisesti liitossa. Puheenjohtaja on itse kuuleva ja hallitsee viittomakielen sangen hyvin. Kun hän sitäpaitsi vielä puhuu saksaa, on kommunikointi hänen kanssaan helppoa. Liiton piirissä työskentelee huonokuuloisia. He hallitsevat kuitenkin viittomakielen ja voivat siten esteettömästi kommunikoida kuurojen kanssa.

Lukuunottamatta puheenjohtajaa ja toimistoapulaista, joka suorittaa järjestelytehtäviä ja hoitaa puhelimen, ovat kaikki keskustuomiston työntekijät kuuroja tai kuulovam-maisia.

Organisaatio ei ole erityisen tiukka

Liitto, hallituksesta pienimpiin yhdistyksiin, ei ole niin vahvasti organisoitu kuin meillä. Yhdistykset yksityisissä kaupungeissa — verrat-

tunnettuja rakennuksia. Mutta siten alkoi tulla uudempiä rakennuk-sia, joita en tuntenut. Mitä iloa oli katsoa taloja, joista ei tiennyt, mitä ne olivat ja missä sijaitsivat. Myr-tyneenä napsautin TV:n kiinni ja menin nukkumaan. — Tämän filmin olisi tehnyt kuurolle katselijalle kat-selukelpoiseksi jo pelkästään se, et-tä olisi tekstitetty rakennuksen ni-mi, käyttötarkoitus, paikkakunta ja rakennusvuosi. (Vielä parempi olisi ollut, jos olisi tekstitetty lyhyesti, miltä kannalta tuo rakennuksen suunnittelu on nerokasta ja juuri Aallolle tyypillistä. Esim.: Erikois-laatuinen katto. Aallolle ominaises-ti tiilestä rakennettu, jne.) Eihän tämä ole paljoa vaadittu eikä lyhyt teksti ärsyttäisi kuulevia, päin vas-toin voisi olla heillekin avuksi.

Raija Nieminen

tavissa meidän piiriorganisaatioi-himme — toimivat sangen itsenäi-sesti. Ne vastaavat itse myös san-gen pitkälle varojen hankkimisesta.

Varoja saa liitto peliautomaattien voittovaroista, Kuurojen Päivän ti-laisuuksista, joululahjoina liikkeiltä ja laitoksilta.

Kuuleville järjestettävistä kult-tuuri- ja tanssitilaisuuksista saa-daan puhdasta voittoa keskimäärin 40 %. Liiton piirissä työskentelevät hoitavat näiden tilaisuuksien val-mistelutyön ja läpiviemisen joko luottamustoimisesti tai tuntipalk-kaa vastaan. Näissä tilaisuuksissa ei tarjota ruokaa saati anniskella alkoholia. Saatavissa on vain kah-via.

Suomalainen sauna elämyksenä

Keskustoimistossa pidetyn neu-vottelun jälkeen puheenjohtaja vei meidät autollaan Kotkaan. Ystä-vämme Esko Päivistö huolehti mat-katavaroistamme ja seurasi perässä omalla autollaan.

Kotkassa (p.o. Porvoossa) kävim-me Suomen vanhimmassa kuuro-jenkoulussa ja keskustelimme het-ken koulun johtajattaren kanssa. Kotkassa olimme Niemisen perheen vieraina. Tervetuliaisiksi saimme kokea, millaista on saunoa aidossa suomalaisessa saunassa. Illallisella saatoimme ihailla Niemisen perheen poikien keittotaitoa. Myöhään yö-hön muistelimme sitten Itämeren-viikkoa 1972 ja vaihdimme koke-muksia mm. kuurojen liittojen jul-kaisutoiminnasta, kunnes etsiy-dyimme huoneisiimme Kotkan Klu-billa.

Tutustumiskäynti satamassa

Myös sunnuntaina olimme Nie-misten vieraina. Aamiaisen jälkeen ajoimme tsaari Aleksanteri III:n kalastusmajalle Langinkoskelle, jo-ka nykyisin on museona. Sieltä ajoimme Kotkan uuteen satamaan, jossa meillä oli mahdollisuus tutus-tua kaikkiin laitteisiin ja lastaus-järjestelmiin. Vaikuttavinta oli sa-taman teknillinen organisaatio, jon-ka ansiosta laivojen kalliit satamas-saoloajat pyritään supistamaan mi-nimiin.

Lounaalla Pursiseuran ravintolas-sa saimme kuulla mielenkiintoisia yksityiskohtia Kotkasta ja uudesta satamasta samoin kuin taloudelli-sista kysymyksistä Kotkan kaupun-ginjohtajalta, herra Tauno Pulkilta.

Liitto harjoittaa runsasta tiedotustoimintaa

Iltapäivällä tapasimme Kotkan Kuurojen Yhdistyksen jäseniä. Ti-laisuus oli seurakunnan kerhohuo-neistossa. Vaihtaessamme mielipi-teitä sosiaalisista ongelmista täytyi meidän yhä uudelleen todeta, että kuurot ovat Suomessa seurakuntien avun varassa. Seurakuntien tahol-ta heitä autetaan varsinkin sosiaali-sissa ongelmissa tulkkien avun muodossa.

Yhdistysten taholta harjoitetaan sangen runsasta tiedotustoimintaa, jonka ansiosta kuulevat suhtautu-vat kuulovammaisten ongelmiin avoimesti ja ymmärtämyksellä. (Kotkan Kuurojenyhdistyksen kah-vitilaisuudessa olivat paikkakunnan lehdet mukana. — Suomentajan huom.)

Valitettavasti täytyi meidän pian keskeyttää mielenkiintoinen ja ystä-vällisessä hengessä käyty keskuste-lu, sillä meillä oli vielä pitkä matka edessämme. Päämääränä oli liiton uusi virkistyskeskus Malminharju, joka on saanut nimensä Suomen ensimmäisen kuurojenopettajan mukaan.

Jäähyväiset kotkalaisista isännis-tämme olivat tavattoman sydämel-liset ja sitten ajoimme Suomen kauniiden syysmaisemien halki poh-joista kohti. Herra Jukka Martti-nen (p.o. Esko Sänkiniemi), liiton toimiston työntekijä, vei meidät au-tollaan ehjin nahoin Kotkasta Lah-den kautta Malminharjulle. Herra Marttinen on kuuro, mutta erin-omainen ajaja. Oli sangen mielen-kiintoista jutella hänen kanssaan matkan aikana. Vain silloin, kun hän »puhui» temperamentikkaasti molemmilla käsillään pitämättä ra-tista kiinni, tuli meille hiukan epä-miellyttävä olo.

Oli jo pimeä, kun saavuimme pe-rille kirkkaasti valaistun rakennuk-sen luo. Malminharju on Suomen Kuurojen Liiton kurssikeskus. Se on keskellä metsää järven rannalla ja tarjoaa siten ihanteelliset oleske-lu- ja virkistysmahdollisuudet. Uusi yksikerroksinen talo on rakennettu vasta viime vuosien aikana vanhan talon paikalle. Rakennuskustan-nukset olivat miljoona Smk, joka saatiin valtiolta.

Metsässä päärakennuksen vieressä on lisäksi neljä hirsimökkiä. Jo-kaisessa näissä neljässä mökissä on kaksi huonetta, jokaisessa huonees-

sa kaksi vuodetta, kaksi tuolia ja pöytä. Oven edessä on vielä pieni katettu kuisti. Näihin neljään mök-kiin ja päärakennukseen voidaan majoittaa yhteensä 40 henkilöä.

Päärakennuksessa on luentosali, ruokasali, takkanurkkaus televisioi-neen, suihkut, WC:t, keittiö, pannu-huone ja henkilökunnan asuntoja. Yksityiset tilat on erotettu liuku-ovilla. Siten on mahdollista eristää tilat tarkoituksen mukaan (esitel-mät, tanssi, ruokailu jne.) tai yhdis-tää ne keskenään.

Hyvä yleissivistys tärkeintä

Järven rannalla on vielä pieni puurakennus, jossa on sauna ja hen-kilökunnan asunto. Saunasta voi juosta suoraan järveen uimaan.

Saunassakäynnin ja sangen mauk-kaan illallisen jälkeen tutustuimme vasta koko kurssikeskukseen läpi-kotaisin. Siinä yhteydessä kokoon-nuimme televisiohuoneeseen takka-tulen ääreen keskustelemaan ja vaihtamaan mielipiteitä isäntiemme kanssa. Tämän keskustelun aikana saimme yleiskuvan Suomen Kuuro-jen Liiton koulutustoiminnasta. Liitto kohdistaa suurta huomiota jäsentensä yleissivistykseen, jotta he tulisivat toimeen ja selviäisivät elämässä kuulevien kansalaisten rinnalla. Valistustyötä tukevat ak-tiivisesti mielekäs vapaa-ajan käyt-tö.

Suomen suurimmassa kuurojen koulussa

Aikaisin maanantaiaamuna ajoim-me Malminharjulta Mikkeliin tutus-tumaan sikäläiseen kuurojenkou-luun. Vaikka tämä käynti ei alun-perin sisältynyt ohjelmaamme ja isäntämme vasta edellisenä iltana olivat puhelimitse Malminharjulta käsin sopineet siitä, odotti koulun johtaja, herra Raimo Vuohelainen jo meitä ja vastaanotti meidät ta-vattoman sydämellisesti.

Mikkelin kuurojen koulu on pe-rustettu vuonna 1893. Uudet koulu-rakennukset asuntoloiheen otettiin käyttöön vuonna 1962. Koulu on Suomen suurin kuurojen koulu, jossa on tällä hetkellä 115 oppilas-ta, 21 opettajaa, 6 apuopettajaa, 18 apulaista, kaksi lääkäriä ja sosiaali-hoitaja.

Koulussa on 14 luokkahuonetta ja vastaavat erityistilat käsitöitä, kutomista, filmausta ja valokuvaus-ta, työopetusta ja kotitalousopetus-

ta (keittäminen, pyykinpesu ym.) varten sekä voimistelusalit.

Kuulonmittausta varten on koulu varustettu audiometrillä ja vastaa-villa välineillä.

Asuntolassa on tilaa 140 oppilaa-le. Pikkulasten makuuhuoneissa on 6—8 vuodetta, muissa makuuhuo-neissa 2—4 vuodetta. Oppilasasun-tolassa on päivähuoneita, vieras-huone, lääkärin vastaanottohuone, pesu- ja suihkuhuoneet, sauna, keit-tiö, leipomo, pyykinpesu-, silitys- ja kuivaushuoneet.

Koulumetodiikasta

Oppivelvollisuus kestää 10 vuot-ta ja alkaa 6 vuotiaana. 1—6 ikä-vuosina annetaan varhaisopetusta vanhempien kurssien, kirjekurssien ja kuntoutussihteerin välityksellä. Opetus 7:nneestä 8:nteen elinvuoteen on esikouluopetusta. Varsinaista opetusta kuurojen koulussa anne-taan 8:nneestä 16:nteen ikävuoteen, 5. tai 6. kouluvuoden jälkeen kerä-tään lahjakkaimmat oppilaat keski-koululuokille. Koulussa on seuraava luokkajako: HK = lapset, joilla on kuolonrippeitä, A = lahjakkaat oppilaat, B = vähemmän lahjak-kaat oppilaat, K 1 = keskikoululuo-kat.

Kuurojen koulun lukujärjestys on verrattavissa normaalikoulun luku-järjestykseen.

Opetus ja ylläpito sisäoppilaitok-nessa ovat lapsille maksuttomat. Myös matkakustannukset kouluun ja sieltä kotiin maksaa valtio. Van-hemmat kustantavat vaatteet ja kuulolaitteet.

Opetus annetaan puhe-kuulo-me-netelmällä. Myös vapaa-aikoina ke-hitetään lapsia kielellisesti.

Kuurojenopettajien opetusvelvol-lisuus on 24—26 viikkotuntia.

Retkeily, urheilu, opintoretket, musiikki, askartelutyöt, filmiesityk-set ja juhlat edistävät persoonalli-suuden kehitystä ja pitävät huolen vaihtelusta.

Tutustuminen kouluun ja johta-jan selostukset olivat sangen mie-lenkiintoisia ja keskustelut sujuivat sangen vapautuneessa ja ystävälli-sessä ilmapiirissä. Vasta oltuamme koulun vieraina lounaalla sanottiin erittäin sydämelliset jäähyväiset.

Mikkelistä ajoimme edelleen Jy-väskylän erityiskouluun. Täällä on erityiskoulukompleksi, jossa sokeat ja heikkonäköiset, kuulovammaiset ja liikuntavammaiset lapset asuvat ja käyvät koulua. Jatkuu.

TELEVISION KUUNTELULAITE HUONOKUULOISILLE

Englannissa kehitetyn laitteen avulla voivat huonokuuloiset henkilöt kuunnella radio- ja televisiolähe-tyksiä häiritsemättä muita ihmisiä liian voimakkaalla äänellä.

Laitteen muodostavat televisioon yhdistetty muuntaja ja siihen kyt-etty induktiivinen kaapelirengas. Tuolin käsinojaan kiinnitettäväksi tarkoitettu kuunteluyksikkö voi- daan virittää tämän kaapelianten- nin mukaan ja siihen kuuluva kuu- loke sijoittaa korvaan. Kuuntelu- yksikön ja television välillä ei näin- ollen ole mitään kaapeliyhteyttä.

Kuunteluyksikössä olevien säätö- laitteiden avulla voidaan suorittaa yksikön viritys sekä säätää äänen voimakkuus käyttäjän tarpeen mu- kaan, ilman että se vaikuttaa miten- kään itse television äänen voimak- kuuden säätöön. Kuunteluyksikkö- jä voi olla useampia ja jokainen käyttäjä voi säätää äänen voimak- kuuden haluamalleen tasolle muihin yksikköihin vaikuttamatta.

Muuntajassa olevan kytkimen avulla voidaan itse television ääni johtaa kokonaan kaapeliantenniin, jolloin ääni tulee vain kuunteluyk- sikön kautta. Tässä tapauksessa voi television äänenvoimakkuuden säätö olla suurimmalla mahdollisel- la teholla.

Satakunnan Kansa, Pori 27.5.

KOLMEEN KUNTAAN KUULO- VAMMAISTEN KOULU

Kolme kuntaa sai opetusministe- riön luvan perustaa kunnallisen kuu- lovammaisten koulun. Kunnat ovat Hyvinkään ja Rovaniemen kaupun- git sekä Kajaanin maalaiskunta.

Hyvinkää määrättiin ottamaan kouluunsa oppilaita myös Järven- päästä, Keravalta, Riihimäeltä, Hausjärveltä, Nurmijärveltä ja Tuu- sulasta. Rovaniemi taas on velvol- linen ottamaan oppilaita myös maa- laiskunnan alueelta ja Raumalta.

Kajaanin maalaiskunnan kuulo- vammaisten koulu ottaa vastaan oppilaita myös Kajaanin kaupun- gista, Hyrynsalmelta, Kuhmosta, Paltamolta, Puolangalta, Ristijärvel- tä, Sotkamosta, Suomussalmelta, Vaalasta ja Vuolijoelta.

Päivän Uutiset, Helsinki 23.5.

Lastuja raitin varrelta

Vihdoinkin on tullut lämmin kesä ja kärpäset. Juhannuskin on tätä kirjoitettaessa hyvällä puolella. Suo- men kesä on lyhyt. Siksi on paikal- laan käyttää mahdollisimman pal- jon hyväkseen kesän suomia etuja.

Terttu Martolalla on Tapiolan Hei- kinkillassa koko kesän värikäs ko- ristetyönäyttelynsä. Muilla taiteili- joilla on myös oma näyttelypaikkan- sa samassa salissa. Heikintorilla asioidessa sopii espoolaisten ja hel- sinkiläistenkin pistäytyä silmäile- mässä näyttelyä.

Joitakin valtion työssä olevia kuu- roja on viime vuosina muistettu Valkoisen Ruusun Ritarikunnan mitaleilla. Tuorein mitalin saa- ja on tätä nykyä apulaiskanslisti Milja Levänen, jolle puolustusvoi- main lippupäivänä 4.6. on annettu Suomen Valkoisen Ruusun Ritari- kunnan I luokan mitali tunnustuk- seksi monivuotisesta työstään puo- lustusvoimissa. Milja on ollut puo- lustusvoimain kansliassa 18 vuotta. Hän on ensimmäinen kuuro reikä- kortin lävistäjä Suomessa. Hänen jälkeensä on koulutettu pitkä rivi kuuroja reikäkortinlävistäjiä eri virastoihin. Miljan työtovereina ovat edelleenkin kaksi kuuroa, Kert- tu Kahilainen ja Elma Väisänen, jot- ka ovat olleet puolitoista vuosikym- mentä samassa paikassa.

Onnea ja hyvää jatkoa Miljalle kuurojen reikäkorttiläivistäjien uran- uurtajalle.

Edesmenneen presidentti John Kennedyn tytär Caroline jättää taak- seen superseurapiirin ja menee nun- naluostariin, jossa valmistutaan hen- gellisen elämän ohella sairaanhoita- jaksi. Caroline tulee erityisesti huo- lehtimaan kuuromykistä lapsista, jotka yrittävät oppia elämään mui- den lasten tavoin. Näin kertoi Jaa- na-lehti.

Karjalan Kuurojen Heimotuen järjestämä Kotka—Leningrad—Lap- peenranta-laivaristely meni oikein mukavasti kauniin sään vallitessa koko ajan. Leningradissa hikoilim- me kesän todellisessa helteessä. Osa ryhmästäimme pistäytyi kuuluisassa Eremitaasi-museossa, joka on upeas-

MERKKIPÄIVIÄ

75 VUOTTA

täyttää Kalle Numminen hei- näkuun 30 p:nä Hattulassa.

70 VUOTTA

täyttää rva Helena Piilola elo- kuun 3 p:nä Äänekoskella.

Aikanaan pirteästi toimineen Ää- nekosken kuurojen yhdistyksen en- tisen sihteerin, emännän ja var- maan monia muita yhdistyksen pii- rissä esiintyviä tehtäviä hoitanutta, yhä nuorekasta 70-vuotiaista onnitte- levien joukkoon liittyvät Keski-Suo- men kuurot.

50 VUOTTA

Unto Eloranta heinäkuun 5 päivänä Tavastilassa.

sa Talvipalatsissa. Sen villeissä sa- leissa vaelsimme ihailemassa entis- ten keisarinnojen pukuloistoa, mah- tavien kristallikruunujen kimmellys- tä, maailman kalleimpia taidetaulu- ja ja arvokkaita veistoksia. Museos- sa on 3 milj. esinettä. Sen kokoel- mia on kartutettu vuodesta 1760 kei- sarinna Katariina II:n toimesta. Ne pidettiin hänen yksityisomaisuute- naan. Keisarinna kirjoitti eräässä kir- jeessään kuvaillen aarteitaan: »Kaik- kea tätä ihailevat vain hiiret ja mi- nä». Vasta v. 1852 niitä pääsi katso- maan vain valioyleisö. Vallanku- mouksen jälkeen se avattiin kaikil- le ja kokoelmia vielä lisättiin. Jos joku haluaa katsella niitä kaikissa 1050:ssä huoneessa, joutuu kävele- mään 12 km. Katseltuamme murto- osan kokoelmista lähdimme kiireen vilkkaa laivalle päivälliselle.

Ihanin matkasta oli Saimaan ka- navaristeily, josta täysin siemauk- sin nautimme auringon helottaessa täydeltä terältä.

Tämän lehden ilmestyessä lukijan eteen ovat kongressin järjestelyt Tu- russa loppusuoralla. Uuras Luudal- la, kongressiorganisaation pääsihtee- rillä, oli koko menneen talven ja ke- väänkin kuluessa tuhat rautaa tules- sa monien muiden tehtäviensä ohel- la. Kuinka hän jaksaa, ihmetteli moni. Toivottavasti eivät pojalta ole proput palaneet.

Ar.

Järjestösihteerin valtuudet

Kuurojen Liitto on tähän asti ol- lut vaiti järjestösihteerin toiminta- valtuuksista, sillä Liiton taholta ei ole laisinkaan ilmoitettu yhdistyk- sille järjestösihteerin oikeuksista. Kentällä monet yhdistykset ja ta- vallisestikin kuurot ihmettelevät min- käläisillä valtuuksilla järjestösihtee- ri, joka on päätoimisesti palkat- tu Kuurojen Liiton palvelukseen, oi- keastaan toimii?

Järjestösihteerin ilman toiminta- valtuuksia, joihin tarpeen vaatiessa voisi vedota, joutuu kentällä liik- kuessaan usein pyörittelemään neu- vottomana peukaloitaan kun ei ole lupa puuttua asioihin, jotka rikka- ruohojen lailla rehottavat monissa yhdistyksissä.

Siinä vika onkin.

Siis ensi tilassa on järjestettävä valtuudet järjestösihteerille.

Ylläolevaan on ehkä helppo vas- tata, että yhdistyslaki kieltää Liit- toa puuttumasta rekisteröityjen yh- distysten asioihin — ehkä niin on- kin, mutta Liitollakin on vastuunsa, onhan Liitto yhdistysten yhteinen kattojärjestö, jonka tehtävänä olisi valvoa että yhdistyslain määräyksiä noudatetaan myös kentällä — eikä hölmöläisten lailla törmäiltäsi.

Yhdistystyössä ei auta parkua — ei ainakaan kuurojen yhdistystyös- sä, mutta asiallista arvostelua ja puhumista sallittakoon aina.

Siis täydet toimintavaltuudet Kuurojen Liiton järjestösihteerille. Asia olisi helppo järjestää kuntoon jos vain hyvää tahtoa ja yhteishen- keä on Liiton ja yhdistysten kes- ken.

Vastuu on heillä, joilla on valta Liitossa ja yhdistyksissä — olem- mehan valinneet heidät hoitamaan asioita emmekä pitämään narrei- naan.

Aarne Kettu.

Asia on helppo järjestää kuntoon, jos vain on hyvää tahtoa ja yhteis- henkeä — siinä onkin tämän asian ydin.

Liitolla on ainakin hyvää tahtoa. Järjestösihteerin on palkattu liiton jäsenyhdistysten avuksi. Liitto on antanut järjestösihteerille tässä mielessä toimintavaltuudet ja hän

YLI RAJAN



EMÄNTÄ KATRI ISO-ETTALA

Toukokuun kolmannella viikolla kiiri tieto, että rakas ystävämme, emäntä Katri Iso-Ettala Kodisjoel- ta oli kuollut 14 p:nä toukokuuta Rauman Aluesairaалassa. Katrin vai- kea sairaus oli kyllä tiedossa, mut- ta hänen poismenonsa pysähdytti meidät jokaisen. Rauman Kuuro- jenyhdistyksen puheenjohtaja oli vain kaksi päivää aikaisemmin, siis äitienpäivänä, vienyt kimpun ruu- suja Katrille kotiin hänen ollessaan vuoteessaan ja saanut lämpimän

on esteettä ja rajoituksetta kaik- kien jäsenyhdistysten käytettävissä. Yhdistyslaki asettaa kuitenkin järjestösihteerille tiettyjä rajoituk- sia. Tämä on totta eikä kuviteltua. Rekisteröity yhdistys on täysin it- senäinen, jonka asioihin ulkopuoli- set eivät voi puuttua. Ainoastaan yhdistyksen omat jäsenet voivat vaikuttaa yhdistyksen asioihin, pää- töksiin. Jos yhdistys kieltäytyy vastaanottamasta järjestösihteerin tarjoamaa apua, niin tälle ei liitto- kaan voi mitään. Vain siinä tapauk- sessa, että jäsenyhdistys toimii vas- toin liiton sääntöjä tai hyviä tapoja, liitto voisi erottaa yhdistyksen lii- ton jäsenyydestä.

Yhdistykset, jotka eivät halua käyttää järjestösihteerin apua, toi- mivat tavallaan itseään vastaan. Ai- nakin niissä tapauksissa, joissa jär- jestösihteerin voi vaikuttaa yhdistyk- sen toimintaan edistävasti ja kehit- tävästi.

Yhteistoimintaa tässä todella tar- vitaan. Liitto on asettanut järjestö- sihteerin yhdistysten käytettäväksi ja näiden asiana on päättää käyttä- vätkö hänen apuaan.

Toimitus.

hymyn. Me kuurot olimme sydä- missämme tunteneet Katrin niin- kuin yhdistyksen äidiksi ja halu- simme näin ilmaista hänelle äitien- päivänä, sinä äitienpäivänä, josta tulikin hänen viimeisensä.

Katri Iso-Ettala oli syntynyt syys- kuun 18 p:nä 1898 Kodisjoella ja käynyt Turun kuurojenkoulun. V. 1914 koulun loputtua ryhtyi Katri sisarustensa kanssa hoitamaan kotitilaansa Kodisjoella. Käsityöt ja kankaankutomiset olivat hänen sydäntään lähinnä, täydensipä hän tai- tojaan eri kursseilla ja Tampereen käsityöseminaarissa v. 1919—20. Martayhdistyksen toiminnassa hän oli mukana pitkän aikaa, samoin kuurojen lähetystyöhön hän oli pa- neutunut suurella antaumuksella.

Hänen kotonaan perustettiin Rau- man kuurojenyhdistys v. 1941 ja siitä lähtien hän oli johtokunnassa yhtäjaksoisesti 11 vuotta ja neljän vuoden tauon jälkeen 12 vuotta hoi- taen tunnollisesti sihteerin ja ra- hastonhoitajan tehtäviä sekä toimi tilintarkastajana muutaman vuode- n ajan. Yhdistyksen 30-vuotisjuh- lassa v. 1971 Katrille ojennettiin Kuurojen Liiton pronssisen ansio- merkki ja v. 1973 hänet nimitettiin kunniajäseneksi pitkäaikaisesta toi- minnastaan yhdistyksen hyväksi.

Kaikki, jotka tunsivat Katrin, muistavat hänet ystävällisenä ja vieraanvaraisena emäntänä, jolta riitti aikaa vieraille kotitalonsa hoi- don ohella.

Toukokuun 25 p:nä Kodisjoen kir- kossa pidetyssä siunaustilaisuudes- sa pastori Eino Savisaari siunasi Katrin maallisen tomumajan. Siu- nauksen loputtua arkku kannettiin hautausmaalle, jossa arkun laskun jälkeen luotiin hauta umpeen. Omaisten ja sukulaisten laskettua seppeleensä, Rauman kuurojenyh- distyksen 5-henkinen johtokunta laski yhdistyksen seppeleen perus- taja- ja kunniajäsenelle. Tämän jälkeen seurasi lukuisien yhteisöjen, mm. Kodisjoen Martayhdistyksen ja ystävien viimeiset jäähyväiset.

Iso-Ettalan surukodissa vietetys- sä muistotilaisuudessa luettiin suru- adressit, jonka jälkeen Onni Lam- pinen muisteli Katrin uhrautuvai- suutta ja toimintaa yhdistyksen hy- väksi. Pastori Eino Savisaari pu- hui lämpimiä sanoja Katrin myön- teisestä suhtautumisesta lähetys- työhön ja erityisesti hänen ymmär- täväisestä luonteestaan.

E. P.

Matti Pirttilä kiekkoa 41,08

Vaasan Wellaksen kansallisissa yleisurheilukilpailuissa 9.6. 74 vastasi parhaasta tuloksesta Matti Pirttilä, heittämällä kiekkoa 41,08. Tulos on uusi kuurojen Suomen ennätys. Muut tulokset jäivät keskitason alapuolelle, pojat eivät vielä ole kunnossa.

Samassa yhteydessä suoritettiin seuraottelu, jossa järjestys muodostui seuraavaksi: Wellas 65 p., Valpas 47 ja yhdistetty Jalo & Kunto 44 p.

8.6. 74 pidetyssä lentopallo-ottelussa Porin KU löi Wellaksen 3—1. Parhaana pelaajana PKU:sta oli Timo Jarva, Wellaksesta Jorma Tarvonen.

Tuloksia:

100 m: 1) Vesa Hannu Wellas 11,5, 2) Tapio Laine Valpas 11,7, 3) Åke Uusimäki Wellas 12,1, 4) Markku Lattu PKU 12,6, 5) Kauko Pekkala Kunto 13,3, 6) Antti Hiekkänen Jalo 13,8, 7) Reijo Parkkola Valpas 13,9.

800 m: 1) Timo Karvonen Kunto 2.02,0, 2) Kauko Pekkala Kunto 2.03,9, 3) Pentti Talman Wellas 2.07,3, 4) Pertti Ihmäki Wellas 2.30,8, 5) Reijo Parkkola Valpas 2.43,5.

3000 m: 1) Timo Karvonen Kunto 9.09,4, 2) Pauli Savolainen Jalo 9.23,8, 3) Kari Saarikoski Wellas 9.31,8, 4) Pentti Talman Wellas 9.55,4, 5) Pertti Ihmäki Wellas 10.43,6.

Korkeus: 1) Vesa Hannu Wellas 175, 2) Eero Saarikoski Wellas 165, 3) Kalevi Alajoki Valpas 160, 4) Markku Lattu Valpas 160, 5) Tapio Laine Valpas 155, 6) Matti Pirttilä Valpas 155.

Kiekko: 1) Matti Pirttilä Valpas 41,08, 2) Kalevi Alajoki Valpas 33,42, 3) Olavi Kaisanlahti Valpas 31,48, 4) Into Mäkinen Valpas 30,82, 5) Antero Janhonen Jalo 28,60, 6) Jorma Tarvonen Wellas 26,80, 7) Arvo Härmäläinen Jalo 26,42, 8) Åke Uusimäki Wellas 20,46.

Keihäs: 1) Eero Saarikoski Wellas 52,72, 2) Mikko Kumpulainen

SUOMI — SKANDINAVIA

yleisurheiluoittelu Kuurojen Pohjoismaisen kongressin yhteydessä Turun Urheilupuistossa heinäkuun 16—17 päivinä klo 15.

Lajit: 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 5000 m, pituus, korkeus, kolmiloikka, kuula, kiekko ja keihäs, viestit 4X100 m ja 4X400 m. Tervetuloa seuraamaan kireitä kilpailuja.

KILPAILUKUTSU

SKUL:n yleisurheilumestaruuskilpailut

järjestetään Turussa Turun Urheilupuistossa elokuun 17—18 päivinä 1974.

Kilpailuohjelma:

Lauantaina klo 14.00

200 m
800 m
5000 m
Pituushyppy
Korkeushyppy
Kiekonheitto
4X100 m viesti
100 m, naiset
Korkeushyppy, naiset
Kiekonheitto, naiset
800 m, naiset

Sunnuntaina klo 13.00

100 m
400 m
1500 m
Kolmiloikka
Seiväshyppy
Kuulantyöntö
Keihäänheitto
4X400 m viesti
Pituushyppy, naiset
Kuulantyöntö, naiset

Ilmoittautumiset on lähetettävä 29.7. 1974 mennessä osoitteella: Kalevi Kuningas, Pellonperäntä 1 G 61, 20740 Turku 74.

Turun Valpas r.y.

KÖÖPENHAMINAN DÖVANIAN 70-vuotisjuhlakilpailuissa 1.6. 74 voitti Vesa Hannu 5-ottelun pistein 2.791, toisena oli Länsi-Saksan Michel Casgard 2.458 pisteellä ja kolmantena Kalevi Alajoki 2.440 pisteellä.

Valpas 51,26, 3) Kalevi Alajoki Valpas 50,46, 4) Into Mäkinen Valpas 48,78, 5) Jorma Tarvonen Wellas 46,52, 6) Vesa Hannu Wellas 42,34, 7) Arvo Härmäläinen Jalo 37,36.

Pituus: 1) Tapio Laine Valpas 663, 2) Vesa Hannu Wellas 661, 3) Eero Saarikoski Wellas 628, 4) Markku Lattu PKU 554, 5) Antti Hiekkänen Jalo 579, 6) Pertti Keskinen Kunto 506, 7) Reijo Parkkola Valpas 454.

4x100 viesti: 1) Vaasan Wellas 47,2, 2) Turun Valpas 50,9, 3) Jyväskylän Jalo ja Kuopion Kunto, yhdessä 54,2.

Kansallisissa murtomaajuoksukilpailuissa 25.5. Tampereella Kaupissa osanottajia oli heikonlaisesti. Pauli Savolainen oli ylivoimainen.

Tulokset:

Yleinen: 1. Pentti Talman Ryhti 18,30, 2. Pertti Ihmäki Wellas 19,34, 3. Valto Virolainen TKU 24,48.

Ikämiehet: 1. Pauli Savolainen Jalo 17,28, 2. Teuvo Stenbacka PKU 20,18.

SEURATOIMINTAA

Tampereen Kuurot Urheilijat. Kori-pallojaoston esitelmätilaisuus heinäkuun 27 päivänä klo 17 kuurojen yhdistyksen kesäkodilla Sorvassa. Tikanheittoa, uintikilpailu, ammuntaa ym. Tervetuloa.



XII Dövas Nordiska kongress - festivalkongressen kallar

Glimtar av programmet

Välkommen till Åbo

Den 14—19 juli försiggår den tolfte nordiska döv kongressen i Åbo. Det är en anmärkningsvärd händelse. Den föregående kongressen i vårt land hölls i Otaniemi år 1955. Och nästa kongress som Finland ordnar blir kanske om 16 år.

De dövas interna nordiska samarbete fick sin början i begynnelsen av detta århundrade. År 1907 hölls den första Nordiska döv kongressen i Köpenhamn. Efter det har man sammanträtt tio gånger i tur och ordning i de nordiska länderna. Men samarbetet har inte stannat bara vid kongresser, man har också mötts på olika möten, seminarier och andra tillfällen.

Det är svårt att värdera betydelsen av det nordiska samarbetet i sin helhet, men många tecken tyder på att utan detta samarbete skulle många situationer se helt annorlunda ut nu för de döva. Om man i något av nordens länder har lyckats lösa något problem och därmed tagit ett steg framåt, fick de övriga länderna också större möjligheter att lyckas i sin strävan än de annars skulle haft. Man har vandrat framåt hand i hand, stödande varandra,

gett och fått hjälp. Man får söka efter något liknande solidare samarbete här i världen. Den allmänna uppfattningen är ju att de dövas förhållanden i Norden har utvecklats längre, om man jämför med andra länder.

Temat för Åbo kongressen är Döva och Kulturen. Det är som en symbol, en hänvisning till att huvudproblemet för de döva i dag inte ligger på det materiella planet, utan de mångahanda svårigheterna kan sökas på det andliga livets plan. De döva har det svårt, om de vill bli delaktiga av kulturtjänster som samhället bjuder de hörande medborgarna. Man måste avlägsna hindren och samtidigt utveckla de specialområden och -former som passar de döva.

Döva samlas från alla nordiska länder till Åbo för att förevisa, diskutera, begrunda, lära och för att trivas med varandra och med alla.

Välkommen till Åbo. Låt oss göra kongressen till en positiv och oförglömlig upplevelse.

Runo Savisaari

Söndagen 14.7.

Kl 12 gudstjänst i Martinskyrkan, på programmet bl.a. ett kyrkospel. Kl 14 kongressens öppningsfest på stadsteatern. Program:

Finlandia — Åbo dövas kör och Åbo stadsmissions orkester; Hälsningstal — Runo Savisaari; Recitation — Eija Auvo; Hälsningar — Nordiska brödraorganisationerna; Öppningstal — Undervisningsministeriets representant; Recitation — Elevgrupp från Jyväskylä hörselskadades skola; Festföredrag — Liisa Kauppinen; Folkdans — Åbo dövas dansgrupp; Vårt Land.

Efter festen kaffemottagning på Dövas Gård. Transporten sker med bussar.

Måndagen 15.7.

Klo 10 på stadsteatern inledningsföredrag över ämnet: teatern, pantomim, dans och övrig rörelseframställning. Referent Sverige. På eftermiddagen paneldiskussion över ämnet.

Kl 15.30 stadens mottagning och kaffeservering.

Kl 20 en finsk döv amatörgrupp framför Gustaf von Numers Pastor Jussilainen. Under pausen rörelse-, pantomim- och folkdansuppvisningar.

Tisdagen 16.7.

Kl 8—9.30 folksimningslandskamp på Samppalinna simstadion, varvid

framgår vilket land som samlat procentuellt de flesta deltagarna.

Klo 10 på stadsteatern inledningsföredrag över ämnet: teckenspråket. Referent Finland. På eftermiddagen paneldiskussion.

Klo 19 står Dövas Gård öppen. Dans efter musik, servering.

Onsdagen 17.7.

Detta är dagen för utfärden. Mera om utfärden, se vidare nedan. På kvällen står Dövas Gård åter öppen.

Torsdagen 18.7.

Kl 10 på stadsteatern inledningsföredrag över ämnet: filmen som förmedlare av förströelse och kunskap. Referent Danmark. På eftermiddagen paneldiskussion som efterföljs av filmföreläsningar. Varje land framför en film som hänför sig till dövheten och därefter förevisas filmer som blivit prisbelönta i smalfilmstävlingen.

På kvällen kl 20—02 SHOW-afton på Dövas Gård. Döva i Åbo har för detta tillfälle samlat de bästa bitarna, små teaterpjäser, sketcher, skämt och lustigheter. Emellan numren dans efter orkester. Dessutom en nordisk kunskapsmatch med kvistiga frågor.

Fredagen 19.7.

Kl 10 på stadsteatern inledningsföredrag och demonstration över ämnet Dövföreningen. Referent Norge. På eftermiddagen paneldiskussion. Klo 18 besök på Åbo slott.

Kongressens deltagaravgift berättigar till inträde till alla ovannämnda evenemang. Avgiften är 90 mk för

hela tiden och 15 mk per dag för den som inte deltar i hela kongressen.

ÖVRIGA TILLDRAGELSER

14.7. kl 20—03 supé med dans på hotell Marina-Palace, som antagligen är det ståtligaste hotellet i Norden för tillfället. I supén ingår tre rätter och priset är 40 mk. Supékort fås på kongresskansliet.

16.7. klo 19—02. Dans och samvaro på restaurang Kristiina. Inget supétvång.

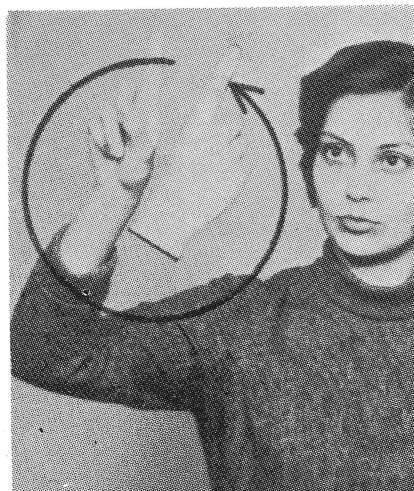
17.7. klo 9—15 bussfärd kring Åbo och omnejden samt Nådendal. Besök i domkyrkan, universitetet, Uppståndelsekapellet, hörselskadades yrkesskola. I Nådendal klosterkyrkan och Gullranda. Lunch på Nådendal Brunnshus. Utfärd inklusive lunch 30 mk.

Kl 19—02 supé med dans vid havsstranden på hotell Ruissalo. Supékort à 40 mk.

19.7. klo 20—02 kongressens festliga avslutningsmiddag på Åbo slott i kungssalen. Brinnande tjärgrytor och den medeltidsklädda vakten ger en touche av pomp och ståt. Supékort à 50 mk.

För att vara med om dessa evenemang bör man ha betalt deltagaravgiften, antingen för hela veckan eller för den dagen tillställningen är. Supékort och biljetter till bussutfärden fås på kongresskansliet.

Kongresskansliet är öppet 8—10.7. i Dövas Gård i Åbo, Henriksgatan 4 b, 20500 Åbo 50, tel. 921-26 679. Från 11.7. är kansliet öppet på stadsteatern, Östra Strandgatan 14, 20810 Åbo 81, tel. 921-26 679.



Det gamla tecknet »år» bör användas igen!

De nordiska dövförbunden strävar till, att viktiga ord som behövs isynnerhet vid mötesförhandlingar, bör tecknas lika i alla dessa länder. En samnordisk teckenspråkskommitté förberedde i början på 1950-talet ett förslag. Förslaget blev färdigt 1955. Bl.a. har månadernas namn stannat och används i alla nordiska länderna. Också ordet »år» godkändes som gemensamt tecken. Många, isynnerhet ungdomar, använder det tecknet.

Men när teckenspråkskommitten arbetade ut den nya stora ordboken, märkte man att det tecknet inte passade in i finska teckenspråket. Varför?

Tecknet »år» betyder ETT (sol) VARV. Det nya tecknet »ett» tecknas som i Danmark, med tummen. I Finland har »ett» tecknats med pekfinger. I bildordboken finns några bra finska tecken, men man kan inte använda det danska »år» här. Sådana ord är:

För ett år sedan	374,2	(i bildord-
2 år sedan	374,3	boken)
8 år sedan	374,3	
Ärligen	374,4	
Vart fjärde år	374,4	
Förra året	368,4	

I nya ordboken kommer gamla finska »år» i första rummet och det danska tecknet i andra. Detta betyder att kommittén förordar: vi

Dövas Nordiska råd på Island

Också Island hör till Norden, man glömmer det ofta. Det var därför hög tid att hålla Rådets möte där. Detta blev möjligt och meningsfullt också därför att vi fått kontakt med nyckelpersonen på Island och för att vi visste att intresset var stort där borta. Rådet höll sitt möte 5—7 juni i huvudstaden Reykjavik. Man diskuterade mångahanda saker, de kommer att behandlas i ett senare nummer, så här må förtäjljas det som skedde mellan mötena.

Välkomstmottagningen var hjärtlig. Rektorn för hörselskadades skola Brandur Johnsson var med, liksom endel ledande personer samt representanter från föreningen för de hörselskadade barnens föräldrar.

Mötena hölls i de Hörselskadades skola. Den ligger nära stadens centrum. Skolan är helt ny. För elever från landsorten finns ett internat men de som bor i omnejden transporteras med buss. Där finns 40 elever och skolbyggnaden och alla tekniska hjälpmedlen är moderna.

Följande dag på kvällen hade döva ordnat ett samkväm och då var medlemmarna i Nordiska Rådet i tillfälle att bli bekanta med islänningarna. Det var ett tillfälle som man inte glömmer. Ett trettiotal döva i olika åldrar hade mött upp. Efter de tröga ansatserna i början kunde samtalen flöda obehindrat och glatt. Teckenspråket skiljer sig något från det »Nordiska», kanske det mest liknar det danska teckenspråket. De närmaste kontakterna ligger ditåt. Med litet uppfinningsrikedom gick det att klara olika frågor. Eftersom de döva är så få, kanske ett par hundra, är det fara värt att de blir mera isolerade än till exempel vi. Det är inte så stora chanser att hitta en äkta hälft, därför är antalet blandade äktenskap (mellan döv och hörande) större än hos oss.

Det finns ingen konsultentsverk-

skall igen teckna »år» med pekfinger. Vi kunde glömma det danska tecknet och använda det endast i Danmark. I Sverige har man också återgått till samma tecken som vi använder.

Lauri Paunu

Låt oss fråga Runo Savisaari

Vi döva i Finland känner alla vattenförvaltningsrådet Runo Savisaari. Ordförande för Dövas Förbund sedan år 1962. I denna egenskap har det fallit på honom att representera förbundet vid medlemsföreningarnas festtillställningar, hålla tal vid föredragsdagar på olika håll i landet, leda representantmöten, besöka förbundets läger och kurser — så alla känner honom alltså. Isynnerhet som han inte lägger stor vikt vid sin ståtliga titel, inte isolerar sig, alltid färdig att vänligt ta emot alla och språka med vem det vara månne.

Jo, vi har haft en folklig »president».

Men känner vi Runo egentligen. Vad tänker han om sitt uppdrag som ordförande, och vad gör han där borta på sin plats som vattenförvaltningsråd.

Vi skall fråga honom.

— På vilket sätt har utökningen av förbundets verksamhet inverkat på ditt jobb som ordförande?

»Jag kan helt kort säga att expansionen nog har ökat ordförandens arbetsuppgifter. Kanske jag borde förklara det närmare. Det är ett faktum att vårt arbete under de senare åren har ökat och blivit

samhet i landet, kontaktsvårigheter avhjälpas genom frivilliga teckenspråkskunniga personer, av vilka vi inte råkade någon. De kan väl knappast vara så många. Beklagligtvis kommer ingen till Åbo kongressen, men tre döva kommer att delta i ungdomsläget.

Rådet beslöt fråga, skulle Island vara villigt att ordna ungdomsläget år 1976. Det finns hopp om det. Om detta blir möjligt, får också många unga finländska döva tillfälle att bekanta sig med detta underbara land. Om bara ekonomin tillåter det.

Rådets möte på Island var märkligt ur den synpunkten att man fick god kontakt med de döva där. Det finns en grund att utgå ifrån nu att vidta vidare åtgärder. Vårt värdfolk hade ordnat vårt uppehåll där på ett utmärkt sätt och visat oss vänlighet och gästfrihet. Ett varmt tack till dem alla.

Runo Savisaari

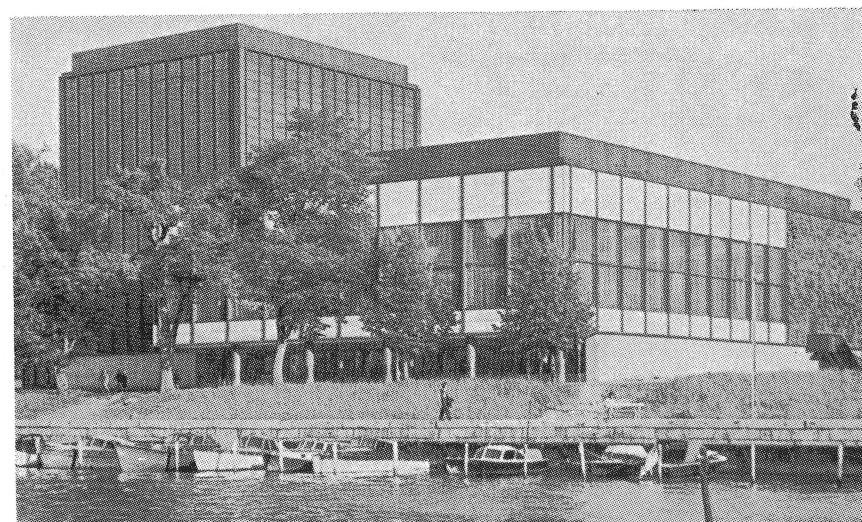
mycket mera mångsidigt. Malmiharju har dragit med sig många slags uppgifter, t.ex. att skaffa medel, använda dem och så kursverksamheten i synnerhet. För att litet överdriva kan man säga att för något år sedan skötte verksamhetsledaren personligen nästan alla de löpande ärendena. Nu är ett tiotal heltidsanställda arbetstagare samsatta med förbundets ärenden. Att utökningen gått så hastig betyder ju att man måste planera, fundera, sätta igång och övervaka. Åtminstone i stora drag måste verksamheten ske förnuftigt och ändamålsenligt. Man måste medge att det nu och då förekommer sådana problem där ordförandes insats har behövts för att lösa problemen. Jag upplever allt detta som mycket glädjande men man blir ibland också beklämd, då man tänker på allt man bort göra men inte hunnit med. Jag har ju min huvudsyssla, det blir inte mycket tid över.»

— Vad är det svåraste i en ordförandes arbete, eller vad tycker du att är svårast?

»Redan att svara på den frågan är svårt för mig. Det svåraste är kanske att man inte hinner göra ens en bråkdel av det man vet och känner att borde göras. Kort sagt, trycket av det ogjorda. Jag vill genast säga ändå, att jag besitter en god portion sorglöshet, annars skulle man inte stå i de friskas böcker. Jag tror att jag kanske har behövts då det gällt att bygga kontakter, och uppehålla dem, till myndigheterna. Just det är nog den svaga punkten i vårt förbund. Vi har inte tillräcklig kraft att föra fram våra ärenden och göra det på rätt sätt till de kretsar som kan hjälpa oss. Det som ligger på mitt hjärta är nog ansvaret för förbundets verksamhet och organisation samt personfrågorna.»

— Vilka är dina planer för den närmaste tiden både för förbundet och för dig som ordförande?

»Mitt ordförandeskap ligger varje år i representantmötetets hand. Naturligtvis ligger det i min hand att samtycka. Ärligt sagt är jag utsatt för två problem. För det första tycker jag att förbundet måste ha en döv ordförande. Historien hos



Åbo stadsteater, platsen för kongressen

oss och andra nordiska länder berättar att det inte är helt nödvändigt, men psykologiskt sett tycker jag att det skulle vara på sin plats. För något år sedan försökte jag avstå från posten, men måste foga mig. Nu tänker jag att 1975 skall det hända. Så att börja se er omkring efter någon i stället. För det andra tycker jag att ordförandens jobb är så fordrande att det behövs mycket mera tid för det än jag har. I fråga om de andra uppgifterna inom förbundet, tror jag att jag aldrig kan dra mig helt undan om man behöver mina tjänster. Det beror kanske på den »vacinering» jag fick i mitt barndomshem.»

— Vad är det för uppgifter som innefattas i din födkrok, d.v.s. ditt förvärvsarbete? Kan du berätta i stora drag om det.

— »Jag sköter om vattenstyrelsens planeringsarbete. Namnen på de olika byråerna i min avdelning kanske ger en uppfattning om vad vi sysslar med: allm.planeringsbyrån, byrån för vattenskydd, regleringsbyrån, vattnens fritidsbruk, vattenförsörjningsbyrån, torrlägningsbyrån och Österbottens älvplaneringsbyrå. Man kan säga att jag är med på många linjer, men bara litet i var och en av dem. Dagarna går med sorterande av posten, brev skall skrivas under, telefonsamtal och olika möten och rådplägningar tar sin tid, resor i hemlandet och också utomlands o.s.v. Arbetet är omväxlande och klockan går för fort. Också här har jobben benägenhet att samlas på hög. Jag bär dem i min portfölj, både hem och tillbaka igen. Det lär vara en dålig ovana, men vad gör man åt sin natur. Skyddet av våra vatten är en av vår tids, och också framtidens, viktigaste uppgifter. Av de enskilda projekten kan nämnas Östersjööverenskommelsen, utredningen av Lapplands stora konstgjorda sjöar samt frågor som berör städernas och industrier nas avfallsvatten. Vi kanske också skall nämna åtgärder som skall lindra de stora översvämningarna i Österbotten.»

— Nyligen stod i tidningarna om ett kommittébetänkande som gällde vattenskyddet. Du var med där, du torde ha varit ordförande för kommittén. Kan du berätta, så där populärt, för oss döva medborgare vad

Åls kurscentrum

För Norges döva har en gammal kär dröm gått i uppfyllelse. De har fått sitt Ål's folkhögskola och kurscentrum.

Man har arbetat för skolan ända sedan 1966. 1967—72 jobbade en planeringskommitté och därefter byggnadskommittén och arkitekterna.

Ål ligger i Hallingdal, halvvägs mellan Oslo och Bergen, när man far med tåg. Resan tog tre timmar. I början ser landskapet ut som i mellersta Finland, men så börjar fjällen och de strömmande vattnen. Vi är framme vid Ål, som är en knutpunkt, här möter tågen från Bergen.

Kurscentrets byggnader ligger vid Bakketeigen, 5 km från byn. Fågelvägen mycket närmare. Redan på stationen kunde man se Åls glada röda tak skymta.

Vägen slingrar sig uppåt på norskt vis, av och an. På yttre sidan av vägbarriären stupar det brant ner. Bakketeigen ligger bara 230 m över havet, men nybörjaren får fjärlar i magen när minibussen kolognt kurvar hit och dit med full fart.

vi skall göra för att vara med i vattenskyddet.

»Du kanske menar tvättmedelkommitténs betänkande. Kommittén gav ett förslag enligt vilket tvättmedlen (Omo, Coral osv.) skulle minskas och så begränsa fosformängden från tidigare. Därför att vattendragens igenslamning skall minskas. Att växtligheten frodas i vatten kan man också tolka som nedsmutsning. Om fosfor utbreder sig i vattendragen växer algerna för mycket och det är ofta vad man tycker vara nedsmutsning. I allmänhet är det industrierna och människorna i samhället som mest smutsar vattnen. Man försöker rena dem, men det behövs pengar till det. Enskilda människor kan inte göra mycket åt saken. Men genom våra skattepengar bidrar vi i alla fall till finansieringen av dessa åtgärder. Naturligtvis, det är också viktigt att allmänna opinionen är med och fordrar att vattnen skall skyddas. Vi kan alla inverka här. På våra sommarstugor måste vi se till att avfallsvatten inte kommer ut i vattnen, utan att de sugs in i marken.»

Uppifrån är det utsikt över dalen och byn. Där flyter ån Ål. Den kommer fram mellan fjällen, vattnen som strömmar ner samlas upp här och flyter sedan söderut, eller är det västerut — den frågan är ännu olöst. Kartan gav inget svar, floden tycks sluta i båda riktningarna.

Norrmännen har modigt byggt sin skola för de döva. Byggnaderna ligger som på ett gårdstun, för här har förut funnits ett boskapshemman. När man kommer dit, ser man först rektorns bostad, sedan följer de övriga husen. Och några fåbodar är de inte. Utom den gamla stuga med sina uthus, som man kanske sparar som minne av bondekulturen.

Kostnaderna har varit stora, 12,6 miljoner kronor. Jag trodde att samhället eller staten varit med här, men nej. Man har ordnat insamlingar, kyrkan har hjälpt, scouterna likaså och så tog man stora lån.

Norges dövas förbund har tillsatt en stiftelse som sköter skolan, till styrelsen hör representanter från förbundet, staten och skolan!

— Du är en verksam man. Utom möten och resor på tjänstens vägnar har du också möten med förbundets styrelse, arbetsutskott och olika kommittéer, Dövas Vårdhemsstiftelsens affärer och möten — det förefaller som om du sticker dig in i ditt hem i Hagalund, bara för att vända. Vad är din familjs inställning till ditt kommande och gående. »Detta är en sjuk fråga. Man måste medge att jag är en s.k. verksam man. Ibland försöker jag övertyga andra att jag nog är hemma nu och då, Men min Liisa intygat nog att det inte stämmer. Jag har de senaste tiderna försökt värna om veckosluten, men inte vill det alltid lyckas heller. Liisa har rätt när hon säger att familjen, isynnerhet barnen, måste få råda över något av faderns tid. Jag kan inte säga annat än att det måste vara ett fel i karaktären. Inte vet jag vilket levnadsätt som är det riktiga, men Liisa och barnen har i alla fall varit förtäelsefulla när de stått ut med denna landsstrykare.

Intervjuare: Raini och Jana.

Vi bekantade oss med husen under dagens lopp. Vi, det är 20 deltagare i nordiska teckenspråksseminariet, som slussas genom huset. Vi börjar i huset A, som är huvudbyggnaden. I första våningen ligger hallen, byråutrymmena, en kiosk som eleverna sköter. En korridor leder till klasserna, en trappa upp till andra våningen. I ena gaveln där finns sällskapsrum, ena delen är möblerad med vackra omålade allmogemöbler, där finns en öppen spis. Den andra delen är i nyare stil. Bredvid ligger matsalen, vägen är i vacker röd träpanel. Genom dörren ser vi att köket är stort och ljust och försett med många maskiner. Tiderna för målen är olika mot vad vi brukar ha. Frukost kl 8—9, kaffe kl 12, lunch kl 14.30, kvällsvard kl 19.30.

Vi fortsätter till huset B. Där finns en gymnastiksal som är 20X10 m, festsal med scen. Byggnaden sluttar neråt längs med backen och där finns dusch, klädrum och bastu. Som krona på verket en simhall 12,5 X8,5 m med bassänger. Allting är ståtligt, högt brutet tak, kakelbassäng med klart vatten. Och så gaveln, hela väggen är ett enda stort fönster, därifrån man ser fjällen och dalen. Hur känns det månne att simma här om vintern när fjällen reser sig vita och majestätiska och KALLA...

Huset C är pojkarnas internat och huset D flickornas. Där finns både en och två personers rum och övriga utrymmen. Byggnad E högre upp på backen är avsedd som logi för dem som deltar i kortare kurser. Där finns rum också för endel lärare. Bilgaraget är också färdigt. Gårdsplanen måste ännu rustas upp, gräsmattorna och idrottsplanen blir färdiga till sommaren. Man har redan röjt upp en bit från skogen för idrottsplanen.

Vad man ser är mörka tvåvåningshus med röda tegeltak, som vackert ligger längs sluttningen.

Finns det i Norge elevmaterial, döva och hörselskadade, för alla år? Rektorn berättade att det finns 32 elevplatser och för kortare kurser tar man emot dessutom 32 till. Kapaciteten är 64 per gång. Nu för tillfället finns här ett tjugotal döva och hörselskadade. För att fylla de fordringar i lagen om antal elever som gäller för folkhögskolorna, får också hörande elever tas in. Det är

På tal om sommarhem

När sommaren gör sitt intåg brukar sommarhemmen vakna runt om i landet. Så också föreningarnas sommarhem — de som har sådant — och så börjar städningen och man ställer i ordning och förskönar omgivningarna genom att ställa till talko. Hemmet är ju ett gemensamt sommarställe för medlemmarna. Därför bör varje medlem dra sitt strå till stacken för att hemmet skall bli trivsamt. Också här behövs samarbete.

Jag vill i detta sammanhang berätta om dövföreningars sommarhem i vårt grannland Sverige. Där finns 46 föreningar och av dem äger 30 också ett sommarhem. Min man och jag såg förra året Malmöspelen och då hade vi nöjet att få besöka sex olika sommarhem i Skåne och Dalsland. Till först Malmö dövas fina sommarvilla »Ljungheda» som vi tittade på redan un-

styrelsens sak att övervaka, så hörande inte »erövrar» skolan från de döva.

Vi frågade vad ändamålet var med folkhögskolan. Jag vill minnas att rektorn sade följande: personlighetens utveckling, förkovran av kunskaper, den andliga tillväxten och den fysiska konditionen. Endel elever kommer att fortsätta också nästa år. Vi kanske får del av tilläggsuppgifter när skolans verksamhet fått sin slutgiltiga form.

Detta kurscentrum är ungefär lika som vårt planerade Malminharju: föreningsverksamhet, samhällslära, stödkurser i matematik, språk och däremellan teckenspråksundervisning. Eleverna betalar 220 kr i veckan, men endel får bidrag, var det nu från folkpensionen eller sjukförsäkringskassan. På skolan fanns under vintern 9 lärare. På frågan om man här undervisar på teckenspråket svarade rektorn: Detta är teckenspråkets miljö. Lärarna måste kunna teckna. Vad vore det annars för en läroanstalt för döva.

Deltagarna i teckenspråksseminariet fick bo i huset E. Endel fick enskilda rum med gemensam dusch. Men vi, några fruar från Sverige och Finland, bodde i tvåpersoners rum med egen dusch och allt. Från fön-

der spelen. Vi övervälddigades, vi som har bara anspråkslösa villor hemma. Denna villa ligger 22 km söderut från Malmö i Hölviknäs. Fyra byggnader omfattar ett hus för barnen, i ett annat finns bastu, duschrum, bykstuga, verkstad m.m., i huvudbyggnaden finns en stor matsal med modernt kök och ett stort vardagsrum med en vacker soffgrupp. I övre våningen flere två personers rum. I motellbyggnaden finns i båda våningarna två och tre personers rum samt tvättmöjligheter. Alltså 73 bäddar sammanlagt.

I barnhuset finns ett stort lekrum, som används vid fult väder. Där finns små pulpeter med skrivtavlor för undervisning av döva barn. Vid behov används de också av vuxna under kursverksamheten. Allt är väl med tanke på semesterfirandet, men det finns ett

tret hade vi en härlig utsikt, norrmännen nöjde sig artigt med rummen mot sluttningen, som goda värdar. På morgonen väckte solen klockan fem. Man frågade sig hur det var möjligt att man vaknade så tidigt. Tills gåtan löstes. Att stiga upp kl 6 i Bakketeigen betydde det samma som att stiga upp klockan 7 i Finland. Den friska kalla fjällvinden lockade till en morgonlänk på morgonen. Man hade nog haft möjlighet till konditionering om man bara haft tid. Vi arbetade hela dagarna lång och bytte nordiska åsikter hela tiden. Emellan åt vi också.

Ål kurscentrum tar också emot dem som vill fira semester. Mycket lämpligt för dem som vill bila i Norge eller annars vill vila. När man titrar ut från tåget, tycks Hallingdalen vara fylld med de vackraste bilvägar, med små och stora byar att vila ut i.

Men som knutpatriot måste jag ju nog säga att vi skulle vara dumma och otasksamma om vi inte uppskattade vårt eget Malminharju. Det vänliga landskapet liknar nog inte Åls öppna vidder, men det skall väl vara så. Vi har vårt kurs- och semestercentrum, som bär den egna kulturstämpeln.

MEN. Simstranden ligger på en och en halv kilometers avstånd.

Under spelen var många av gästerna inkvarterade på Ljungheda. Här må nämnas dessutom att döva i Malmö äger ett verksamhetshus i 4 våningar, byggt 1934. Jag minns det året, vi från Finland var i Köpenhamn under nordiska kongressen och gjorde då en båtresor till Malmö. Huset byggdes som bäst just då. Malmö föreningen har 145 medlemmar för tillfället.

LUND, universitetsstaden, ligger 20 km västerut från Malmö. Där finns en liten förening med 35 medlemmar. Men de har en fantastisk sommarvilla »Lunden» med en förtjusande tomt. Huset var förut ett fähus, som inköptes år 1968. Med talkoarbete för det mesta fick man det smutsiga huset i skick och det invigdes 1970. Betraktar man det vackra huset, med sina 17 bäddar, kan man inte föreställa sig i vilket ruskigt skick det var i början. Men fotografierna i övre våningen berättar om hur det var i början, hela talkoarbetet och hur det nu ser ut. Man måste lyfta på hatten för föreningen i Lund.

Hässleholm föreningen har en liten idyllisk sommarstuga »Snapphöjden» vid utkanten av staden. Medlemmar 32 och 4 bäddplatser. Föreningen äger en annan tomt nära sommarhemmet, där man i nära framtid skall bygga ett större hem.

Från Hässleholm på 20 km avstånd ligger Kristianstad, Esbos fadderstad. Dövföreningen med sina 45 medlemmar äger ett sommarhem utanför staden i Åhus. Huset köptes 1965 och förstörades 1972. Huset heter »Sandlyckan» och har 30 bäddar.

I västra Sverige i Dalsland förde vänner oss till Trollhättan. Deras sommarhem ligger på 12 km avtånd vid en idyllisk sjö. Det inköptes 1972. Föreningen (82 medlemmar) hade turen att få ett hus vid sjöstranden, i Sverige finns en lag som förbjuder folk att bygga vid stränderna. Människor har inte möjlighet att kunna simma då. Det är därför som de andra sommarvillorna som döva äger, ligger så långt från stranden. Trollhättans villa har förut ägts av AA-klubben och är nu i behov av reparationer. Man

har byggt en liten byggnad för logerandet och där finns 20 bäddar.

I närheten finns Uddevalla och vi besökte deras sommarhem. Villan ligger på 23 km avstånd vid en fridfull plats. Där finns trädgård och många uthus. Man betalar hyra 1200 kr för hela året, alltså 100 kr (90 mk) i månaden. Fantastiskt billigt. Medlemmarna får bo där som hemma hos sig, göra reparationer så som de själva önskar.

— Bor ni hela tiden här? frågade jag värdfolket. — Nej, endast under veckosluten och under semestern. — Ni har gjort många reparationer här, blir det inte en förlust för er om ägaren någongång vill ha huset tillbaka? — Nej, det är möjligt att han överlåter eller säljer billigt, eftersom han inte tycks behöva det, trodde husefärdern. — Hur har ni ordnat utgifterna för reparationerna? Får föreningen understöd för sommarverksamheten? — Föreningen får understöd från endel fonder. Därför behöver medlemmarna inte betala så mycket för att bo här. — Hur mycket tar ni? — 3 kr för gången.

— Hur många personer har ni plats för om nätterna? — Här finns 20 bäddar, men vi kan ordna platser för flere. — Hur många medlemmar har er förening? — 36 medlemmar.

Alla sommarhem som vi såg var snygga och väl skötta. De har inga barer utan medlemmarna sköter själva om sin mat och sitt kaffe. Kaffe kokas nog på beställning. Föreningarna får sin inkomst mest från logi och kaffeinkomsterna. Det kostar i allmänhet 3—5 kr per natt beroende på hurdana bäddarna är. Döva från Finland kan under sina bilfärder i Sverige ta in på des-de hem, bara de anmäler sin ankomst på förhand.

Dessutom skall här nämnas Göteborgsföreningens stora sommarhem »Björkö» på en holme samt den för många finnar välkända »Solbacken» som ligger 22 km utanför Stockholm. Jag besökte båda år 1946. Man har numera förstörat Solbacken, det har förändrats så att de äldre döva knappast känner igen det, berättade mina vänner vemodigt. Man har byggt ett motellliknande stort hus, där också hörande får ta in under veckosluten och semestrarna.

Ar

Minnelistan

Det blir egentligen ingen minnelista denna gång. Vi skall i stället berätta om sommaren litet.

Vi får storfrämmande till Åbo. Från alla nordiska länder kommer hit döva, och vi skall väl inte förlora chansen att träffa dem, få vänner. Festivalkongressen blir en trevlig tillställning med mycket omväxlande program och happeningar. Kom med så får du se vad en **happening** är.

Döva ungdomar i Norden samla till läger i Mäntsälä 6—12.7. Har du inte anmält dig, ta kontakt med dövförbundet, kanske du har chansen att rymmas med. Din plats är ju också där.

Den som vill »träna» sig till lärare i teckenspråk, kan delta i kursen på Malminharju 5—9.8. Är du svenskspråkig eller tvåspråkig, fundera på saken. Det finns så få i vårt land som undervisar på svenska. Möjligheter finns, Svenska Arbetarinstitutet i Helsingfors har öppnat sina dörrar för döva studeranden och för hörande som vill lära sig teckna. Men det finns inte lärare och tolkar tillräckligt. Anmälan till förbundet senast 10.7.

En kurs i modersmål (finska) och talterapi ordnas också i Malminharju 22—26.7. Kursen är gratis och anmälan bör vara insänd senast 10.7. till dövförbundets kansli. Om också terapikursen är finsk bör den inte hindra dig. Det är ju talmaskineriet som skall uppövas. Gör ett försök, du får nya vänner och nyttigt är det alltid att inte låta talet rosta.

DÖVA I ÖSTERBOTTEN ordnar sommarfest 17—18.8. i Glakarleby, i Jungsborg. Närmare uppgifter i augusti numret. Se finska annonsen!

I alla fall så träffas vi alla i Åbo! På återseende!

Rea

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadi
Köpingsvägen 9
00320 Helsingfors 32

Kuurojen Liiton nuorisotyötoimikunta järjestää yhdessä Oulun Kuurojenyhdistyksen nuortenkerhon kanssa

NUORTEN SUVIPÄIVÄT

heinäkuun 26—28 päivänä Vaalan kunnassa Manamasalon saarella, joka sijaitsee Oulujärven rannalla. Saari on kartasta katsottuna lähinnä Kajaanin kaupunkia. Oulusta on matkaa noin 130 km. Manamasalon saareen pääsee autolla saaren molemmista sisääntuloteistä. Lossit liikennöivät ympäri vuorokauden.

Suvipäivillä kilpaillaan seuraavissa lajeissa:

Henkilökohtaiset:	Joukkuelajit:
SUUNNISTUS	KÖYDENVETO
MAASTOJUOKSU	SOUTU
PUSSIJUOKSU	MAASTOVIESTI
PUSSITAPPELU	LENTOPALLOILU
POLVIKUULA	TIKANHEITTO
ILMAKIVÄÄRIAMMUNTA	
TIKANHEITTO	

Kerhot ja yhdistykset kilpailevat joukkuepalkinnosta, jonka voittaja saa omakseen. Muissa lajeissa jaetaan henkilökohtaiset palkinnot.

Majoitus teltoissa ja ruokailu järjestyy, käytettävissä on keittiörakennus. Ylöpito koko ajalta 35 mk. Teltattomille mökkimajoitus ryhmittäin leirintäalueella.

Kalastukseen on erinomaiset mahdollisuudet. Saarella on n. 40 lampea. Kalastusmaksu on suoritettava.

Ennakkoi ilmoittautumiset Kuurojen Liiton toimistoon kesäkuun 28 päivään mennessä: Esko Sänkiniemi, Liisankatu 27 E 10, 00170 Helsinki 17.

Manamasaloon on helpompi matkata yksityisautolla. Linja-autokuljetus voidaan järjestää. Ilmoittautumiset kerhoittain. Matkareitistä ilmoitetaan heinäkuun no:ssa.

Tervetuloa suvipäiville —

Nuorisotyötoimikunta

YLÄ-KARJALA KUTSUU

Ylä-Karjalan Kuurot r.y. järjestää elokuun 3—4 p:nä 1974 Lieksan Korisevassa Hilja Lackmannin tilalla

ELOJUHLAT

Maahenkisellä ohjelmalla toivomme saavamme runsaasti yleisöä. Juhlapaikalle on matkaa Lieksan keskustasta yli 10 km. Junien ja linja-autojen saapumisaikoina Lieksassa on opas vastassa.

Tervetuloa Ylä-Karjalaan ja juhlapaikalle, josta on kaunis näköala järvelle.

Ylä-Karjalan Kuurot r.y.

Helsingin Kuurojen Yhdistys r.y. Kuukausikokous kesätaun jälkeen on elokuun 25 päivänä klo 19.15 yhdistyksen huoneistossa.

Helsingin Kuurojen yhdistyksen Naiskerho järjestää kesälystit Suvipirtillä elokuun 11 p:nä alkaen klo 12. Ohjelmassa arvaus- ja kilpaleikkejä. Makkaran grillausta ja lettujen paistoa. Baarissa myydään kesäkeittoa, kahvia ym. Tavara-arpajaiset. Pääsy vapaa. Kaikki ovat tervetulleita Suvipirtille virkistytymään.

Helsingin linja-autoasemalta pääsee bussilla Röylän pysäkillä, joka on 52 km:n päässä Helsingistä Turun tietä. Pysäkillä on noin 300 metrin matka Suvipirtille. Bussilaiturin numerot 21, 22, 23, 25 ja 100.



R a k k a a m m e

Katri Iso-Ettala

synt. 18.9. 1898 Kodisjoella
kuoli 14.5. 1974 Rauman aluesairaalassa

Kiittäen ja kaivaten

Hilkka
Saara ja Paavo
Maria Lybeg
Toivo Raittila

Oi Herra, suothan sä minulle
Sun armos voimaksi
matkalle.
Anteeksi anna, mua nosta,
kanna, vie perille.

Siunaus toimitettu 25.5. 1974.
Kiitämme osanotosta.

POHJANMAAN KUUROJEN
KESÄJUHLA

pidetään elokuun 17—18 päivinä Kokkolassa Jungsbor-gissa (Kaarlelan kunnantalo). Lauantaina klo 19 iltajuhla, erilaista ohjelmaa ja tanssia. Sunnuntaina veneretki »Tankkariin», jossa on myös erilais-ta ohjelmaa, ruokaa ja kah-via.

Tervetuloa viettämään vii-
konloppua Kokkolan nahka-
ja tervakaupunkiin ja Tank-
kariin.

Elokuun numerossa tar-
kemmat ohjeet.

Kokkolan Kuurojen
Yhdistys r.y.

Seinäjoen Kuurot r.y. Nuor-
tenkerhon ohjelmallinen kesä-
juhla ja myyjäiset elokuun 3 päivä-
nä klo 19 Seinäjoen kaupungintalon
pikkuteatterissa. Tervetuloa lähel-
tä ja kaukaa.

**Kalajokilaakson alueen
kuurojen**

VIIKONLOPPULEIRI

pidetään Kalajoen seurakun-
tatalolla heinäkuun 6—7 pñä
1974.

Jokaiselle alueella asuvalle
kuurolle tulee kutsu kotiin.
Ne jotka ovat muuttaneet,
huomioikaa tämä tilaisuus.

Tervetuloa Kalajoelle.

Kalajokilaakson Kuurot ry.

**Lounais-Suomen nuorten
kuurojen**

ULKOILUPÄIVÄT

järjestetään Vammalan
Houhkaajärven Leirikeskuk-
sessa 24—25.8. 1974.

Järjestelyistä vastaavat
Tampereen, Porin ja Turun
Kuurojenyhdistysten nuorten-
kerhot sekä NTT. Lähemmin
seuraavassa numerossa.

Kuurojen safari

AFRIKKAAN

24.11.—10.12. -74

2.940 mk

Matkaan sisältyvät Kenia, Tansania ja Uganda.
Käynti luonnonsuojelualueella. Näet, voit valo-
kuvata ja filmata Afrikan suurriistan vapaana
suuren luonnon keskellä. Keniassa tutustutaan
kuurojen kouluihin.

Matkaan sisältyy myös kahden päivän laivaris-
teily Niilin lähteillä Viktori-järvellä sekä lepo-
loma Entebessä Viktori-järven rannalla. Hä-
lukkailla on tilaisuus osallistua safariin Murchi-
sonin putouksille, joiden kuohuissa asustavat
satakiloiset Niilin ahvenet. Kalamiehet voivat
kokeilla kuka väsyttää kenet.

Matkan johtajana on kuurojenpappi, pastori
Jaakko Kontkanen. Myös kuurojen ystävät ovat
tervetulleita mukaan.

Matkaohjelmat ja ilmoittautumiset:

Jaakko Kontkanen, Meritullinkatu 4 B, HKI 17,
puh. 632 475 tai

OLYMPIA Lentomatkatointisto, Yrjönkatu 9,
HKI 12, puh. 644 033

Viittomakielen opettajien

KURSSI MALMINHARJUSSA 5—9.8.

Kurssi on tarkoitettu henkilöille, jotka haluavat saada viittoma-
kielen peruskurssin opettajan pätevyyden. Kurssimaksu on 100 mk,
sisältyen siihen opetus ja täysihoito Malminharjulla.

Ilmoittautumiset on tehtävä heinäkuun 22 päivään mennessä
Kuurojen Liiton toimistoon Liisankatu 27 E 10, 00170 Helsinki 17,
puh. 90-638 154.

ÅVIKIN KESÄJUHLA

vietetään heinäkuun 20
päivänä.

Ohjelma:

klo 12 jumalanpalvelus uudes-
sa keskusrakennuksessa. Pas-
tori Lauri Aaltonen ja lehtori
Eeva Ylönen puhuvat.

Iltapäivällä kesäjuhla.

Pitäkää mielessä.

Tervetuloa kaikki.

Äidinkielen ja puheterapian kurssi

kuuroille järjestetään Malminharjussa 22—26.7. Kurssi on maksu-
ton. Ilmoittautumiset 10.7. mennessä Kuurojen Liiton toimistoon
Liisankatu 27 E 10, 00170 Helsinki 17.

**Kuurojen Lehteen tar-
koitetut kirjoitukset on lä-
hetettävä edellisen kuun 5
päivään mennessä osoitt.:
Kuurojen Lehti, Lokero 62,
Hämeenlinna.**